Historija shêjte

për

Shkolla të para

të Shqypënisë.

Shkalla e I.

Botimi i tretë.

BKSH

BKSH

BKSH

BKSH

BKSH

Historija shêjte

për

Shkolla të para

të Shqypënisë.

BKSH

Shkalla e I.

Botimi i tretë.

BKSH

Ligja e moçme.

1. Të krijuemit e Rruzollimit.

Në fillim Perêndija krioj qiell e tokë. Toka ishte tytë ende e e pasheste; ujnat e kishin mbëlue an' e mb' anë, e ishte krejt në terr. E Perêndija tha: „Kjoftë bâ drita"; e drita u bâ.

Të dytën ditë Perêndija krioj kupën e qiellës, e dau rêtë prej ujnave të tokës.

Të tretën ditë Perëndija mblodh ujnat e tokës në detna, liqêj e lumna; e tokës, mbassi e lëshoj uji, i urdhnoj me qitë gjithë farë bîmësh e pêmësh; e toka u mbush me bîmë e me pêmë gjithecilla mbas farës së vet.

Të katërtën ditë krioj diellin, hânën e hyjt.

Të pêstën ditë krioj peshqit qi livrojn n' uj, e shpêndtë qi fluturojn në qiell.

Të gjashtën ditë i urdhnoj tokës me qitë gjithshka ka frŷmë mbî faqe të saj; e u suell e ju dha bekimin m' u rritë e m' u shtue. Mbasandej Perêndija krioj nierin me i pasë në dorë peshqit e shpêndt' e gjithë shka ka frŷmë mbî faqe të tokës.

Të shtatën ditë Perêndija pushoj prej pune, e urdhnoj me e mbajt at ditë gjithicilli nieri.

Gjith shka âsht në rruzollim, prej Tënzot ka jet' e qândrë, prandej e ka përlim me e nderue me gjithë mênd e me gjithë zêmrë.

2. Të krijuemit e nierit.

I madhi Zot kur desht me bâ nierin tha: „t' a bâjm nierin qi të na gjajn ne." Muer mandej do baltë toke, e ndërtoj trupin e ti; mandej i lëshoj në fëtyrë si frŷmën e vet, do me thânë, shpirtin e lirë e të pamort, e nieri u godit. Ati nierit ja njiti

Zot' ynë êmnin Adam, qi do me thânë i goditun prej dheut, me i ra ndër mênd prej shka ka dalë. Por Adami ishte i vetun; e atë herë Zot' ynë tha: „nuk bân me mbetë nieri i vetun, të j' a bâjm nji ndihmë në mostrë të vet.“ I çoj Adamit nji gjûmë të rândë, e në gjûmë Zot' ynë i hoq nji brî, e me tê ndërtoj gruen. J' a qiti para Adamit, qi t'a pamen i pëlqej, e ja njiti êmnin Evë, qi do me thânë: nâna e gjithë të gjallvet.

E Zot' ynë ju dha bekimin të dyve me u shtue e me hapë në katër anët e rruzollimit farën e vet, me u bâ të zotët e gjithë sêndevet.

„Ndero prînden t' ânde në daç me jetue shumë përmbî dhe.“ (Deuteron. V. 16.)

3. Mkati i të parit nieri.

I madhi Zot vûni Adamin e Evën në nji kopsht të kândshëm fort, qi i thoshin: „Parrîzi i tokës.“ Bîmët mâ të bukurat për të pam, e pêmët mâ të shishme me u hângrë, atŷ u gjîndshin.

N' at kopsht Adami e Eva ishin të lumë, pse ishin në hír të Tënzot, e Zot' ynë i dote porsi fëmin' e vet, e i kishte bëgatë me gjithë të mirat.

Në mjedis të parrîzit ishte nji pêmë në vedi, qi nepër tê me u da të mirët e të keqt. Zoti i tha pra Adamit: „Ti ke me hângrë prej gjithë pêmësh, qi janë në Parrîz, por mb' at pêmë, qi âsht në mjedis të Parrîzit rueju se prekë, pse at ditë qi të hash mbë tê, ke me dekë.“

Djallit të mallkuem i kishte hî smirë për Adamin e Evën, qi ishin tuj gëzue gjith' ato të mira, e dote me trillue ndo' j sênd se si me i hupë. U shtî pra nji ditë si gjarpën, ju avit Evës, e muer e i tha: „Pse s i hani ju kokrrat e njasaj pêmë qi âsht në mjedis të Parrîzit?“

Eva i përgjegji: „Zot' ynë na i ka lidhë, e me bâ me i hângrë, desim.“

„Jo kurr — j' a priti gjarpni — ju s keni me dekë, por keni me i gja Ati tui ditë të mirët e të keqt.“

Eva u rrêjt prej aso fjalësh, këputi pêmën e e hângri; mandej j' a dha të shojt; e edhe aj e hângri.

Njishtû Adami e Eva shkapërcyenë fjalën e Tënzot, e u përlyenë me mkat.

4. Ndeshkimi i mkatit.

Si hângërne pêmën e lidhun, Adami e Eva e pane të zezën qi kishin bâ, u kujtuenë se ishin pa veshë e prej marrje e prej frige shkuenë e u mshehne në shkurre të Parrîzit.

Por Zot' ynë i bâni zâ Adamit e i tha: „Adam, pse e hângre kokrrën e asaj pêmë qi t'a paçë lidhë?“ Adami, tuj u mundue me i dalë zot vedit, përgjegji: „Grueja qi më dhae për shoqe, m' a prûni e une e hângra.“ „E ti si me e bâ këtë punë?“ i tha Zot' ynë Evës.

„Më rrêjti gjarpni“ j' a bâni ajo.

Atëherë Zot' ynë mallkoj gjarpnin, e i bâni me ditë se nji grue do të j' a ndrydhte kryet. Këjo grue âsht Zoja e bekueme e Âma e të Lumit Jezu Krisht, Shëlbuesit t' onë.

Mbasandej i tha Evës: „Kam me grumullue mbî krye t' ând ahte e të vështira: me dhîmë të trupit ke me qitë në dritë fëmitë e tu, e ke me kênë ndën pushtedë të burrit.“

E Adamit i tha: „Kjoftë mallkue toka, për faj qi ke bâ; s ka me të qitë tjetër veç ferra e rrozga, e bukën t' ânde ke me

e fitue me djersë të ballit, sa të jesh gjallë; e mbas deke trupi i yt ka me u bâ hî e pluhun, pse pluhun ke kênë e je."

Mbasandej i madhi Zot i qiti Adamin e Evën prej Parrîzit të tokës, e në derë të ti vûni për rojë nji Êjëll me shpatë flake në dorë, mos me i lânë me hî mbrêndë.

Tuj shkapërcye fjalën e Tënzot Adami e Eva buernë hirin e Zotit; e pa tê fëmija e tyne s mûnden me i pëlqye të madhit Zot, e do t' i përligjen dekës e shumë të vështirave kah shpirti e kah korpi. E ky â mkati i rrjedhës, qi na të gjithë lejm me tê.

5. Kaini e Abeli.

Adami pat me Evën dy djelm, Kainin e Abelin. Kaini muer bulqësinë, e Abeli shkote me berre. Se i cilli kishin zakon me j' a bâ Zotit ndo 'j sodakë; por Abeli zgidhte testen ndër berre të veta e ja kushtote Tënzot; e i Lumi e pëlqete dhuntin' e Abelit, por jo të Kainit, pse ishte zêmrëkeq.

Kaini e shifte mirë këtë punë, e në vênd se me ecë ndrejt kah Zoti, kaq dispjek e qudë muer në të vëllanë sa prej idhnimit s mund të çote sŷt me shikjue qiellën.

E Zot' ynë i tha: „Kain, pse ke qudë në t' ând vëlla? A s e ke ti vetë mëndorën me punue mbar' o mbrapshtë?"

Por Kaini nuk i vête vesh fjalës të Zotit, e mêndime të zeza i gufoshin në zêmrë.

Nji ditë i thotë të vëllat: „A dalim e shetisim në fushë?" „Po dalim" i thotë aj. Por sa u larguenë pak, i këcej Abelit sypri e e mbyti.

Mbas asaj punë aq të mënershme, Zot' ynë i bâni zâ Kainit e i tha: „Ç' u bâ yt vëlla?" — Kaini i përgjegji: „Ç' e di une? A kam pasë për t' a mârrë në krah une t' êm vëlla?"

Por Zot' ynë j' a priti: „Ça ke bâ, Kain? Gjaku i t' ând vëlla thërret gjygj para mejet. Prandej kjosh mallkue, e ke me shkue brue andej e këndej pa xânë vênd kërkûnd mbî fëtyrë të tokës."

E Kaini, se kje gjallë, shkoj tuj kërkue dhenë andej e këndej e kish bjerrë uzdajën së mûnd i falej faji qi kishte bâ. Por kërkush s vûni dorë në tê me e mbytë, pse Zot' ynë i kishte vû nji shêj e leçitë mos me e prekë kush.

„Mkatnorët nuk kanë pagjë kërkûnd: zêmra e tyne âsht si deti kur çon fortunë." (Isai. XLVIII, 22.)

6. Të mbytunit e dheut n' uj.

Posë Kainit e Abelit, Adami pat djelm e varza shumë, e ndër ta kje Seti, qi Zoti i pat falë në vênd t' Abelit, mbassi e mbyti i vëllaj. Seti kje nieri i Zotit; e edhe barku i ti për disa dit ja mbajti ndrejt rrugës të Zotit, tuj e ndigjue fjalën e ati të Lumit.

Por atŷ mâ vonë të bit e Setit filluenë me marrë e me dhânë me të bit e Kainit, e atëherë të tânë dheu u suell për së mbrapshtit.

Veç nji nieri, ndër të gjithë ata të mbrapshtë, nuk kishte lanë rrugën e Zotit, Noehi. Këti nierit i tha Perêndija: „Njerzët të tânë kanë dalë jashta rruge, e une due me lëshue ujnat përmbî tokë mbarë me i qitë fare. Godit ti pra për vedi nji tbânë porsi nji barkë, me hî ti e gjîndja e jote, e ke me shtî mbrêndë shtâzë gjithë sojesh, ka dy: mashkull e fêmën; e avit edhe sa ushqim duhet për to, pse une due me e farue dhenë."

Noehi i ndigioj fjalës të madhit Zot e punoj mbas asaj barkë njiqînd e njizet vjet. Gjîndja tjerë, në vênd se me këthye në mênd, j' a vêshin gazin Noehit, e s prâshin prej të zezave qi kishin nisë.

Kur kje gadi arka e Noehit, Zot' ynë shpërthej katër anët e qiellës e për katërdhetë dit e katërdhetë net rresht kaq shtërgat' e madhe u bâ, sa ujnat kapnë majet mâ të nalta të malevet, e toka u mbyt an' e mb' anë n' uj.

Sa pun' e mnershme âsht mkati mbassi Zot' ynë për punë të ti prishi latën e vet, nierin.

7. Noehi del prej barke.

Mbassi prâni shiu, Zot' ynë çoj nji erë të fortë, e ujnat nisnë me shterrë. Mbas dhetë muejsh pra, mbassi u ulnë ujnat, barka e Noehit xû maje nji malit t' Ermenisë, qi i thonë Ararat; e atë herë Noehi me të shoqen e me të tre të bit e vet Semin, Kamin e Jafetin duel në tokë e i bâni sodakë të madhit Zot, me j' u falë nderës se i kishte pështue.

Zot' ynë e pëlqej mbladen e Noehit e dha fjalën se atŷ e mbrapa nuk kishte për të çue mâ asi ujnash me farue nierin; e për pêng të kësaj besës së re, qiti në qiell ylberin.

Barka qi pështoj Noehin e shpin' e ti, kje shembëltyra e Kishës shêjte të Jezu Krishtit, jashta së cillës nuk ka shëlbim. E sikur Noehi kje sunduesi i asaj barkë, ashtû Sunduesi i gjithë kështênimit âsht Papa shêjt i Romës.

8. Kulla e Babeles.

Barku i Noehit kishte shkue tuj u shtue fort, aq sa nuk ju delte me ndêj të gjithë bashkkë në nji vênd; ju duhej pra me kërkue dhena tjera. Por përpara se m' u da prej shoqi shojt, thanë: „T' a bâjm nji sênd për nâm në këtë vênd: po mblidhena e godisim nji kullë, qi mâja e sajë t' a kapin qiellën e të jesë êmni i jonë brêz mbas brêzi; mbasandej të shkojm gjithicilli kû të na binë mâ mirë. I hînë punës, e kah i grahshin sa mûjshin, bâni Zoti shêj e pështjelloj gjuhët e tyne, sa mos me u marrë vesht njêni me tjetrin; e ju desht me hjekë dorë prej aso pune e me u da prej shoqi shojt. Gjîndja e Semit xûenë vênd n' Azië; fisi i Kamit vojt n' Afrikë, e ata të Jafetit j' u rrasnë Evropës.

Madhshtorët. kah mêndojn se fitojn nâm, gjêjn marre e faqe të zezë.

9. Të thirrunit e Abramit.

Edhe mbassi Zot' ynë pat mbytë tokën n' uj, njerzët filluenë me u prishë e me harrue Zotin e vërtetë, aq sa dikû u dhanë mbas adhrimit të diellit, të hânës, e dikush adhrote latën e dorës së vet.

Zot' ynë dote me zgjedhë për vedi nji popull, qi t' ecte mbas fjalës së ti, e t'a mbate gjithmonë gjallë uzdajën në Shëlbues qi i kishte prêmtue të parit nieri. Prandej suell syt e vet përmbî Abramin, nji nieri i urtë e i drejt prej fisit të Semit, qi rrite në Kalde. Nji ditë pra i madhi Zot muer e i tha: „Del e nisu prej dheut t' ând e shko në Kanan, vênd qi une kam me t'a dhânë në dorë ty e fisit t' ând brêz mbas brêzi, e ju keni me e zotnue. Prej njikësaj fjalës së Tënzot ati dheut atŷ e mrapa i mbet êmni: Dheu i prêmtuem.

Abrami me të shpejt i ndigjoj zânit të Tënzot, la gjak e gjini e sa tokë pat, e me Sarën të shoqën, e me Lotin të birin e të vëllat, u nis e shkoj mb' at dhe, qi i pat urdhnue Zot' ynë. Atŷ

i i madhi Zot i dha bekimin e vet, e kaq ka me u shtue, i tha, barku i jyt sa hyj janë në qiell e sa rânë ka bregu i detit.

Për shêj të njikësaj besës qi Zot' ynë lidhi me Abramin, i urdhnoj me i përgjakë (me i bâ synet) të tetën ditë mbas të lemit gjithë sa mashkuj kishin me le prej sì e prej brêzit të ti.

Ky zakon i të përgjakunit edhe sot mbahet prei Çfutnish, e kje shemëltyra e Pagzimit shêjt, qi themeloj Jezu Krishti.

Abrami pat fe të nxetë, e prandej i pëlqej Tënzot.

10. Abrami bân sodakë Isakun.

Zot' ynë i kishte pasë thânë Abramit se do të bâhej baba i nji shumicës së madhe djelmsh, nipash e stërnipash; por gjithnji Abrami nuk kishte fëmi, e madje ishte i shtyem në mot bukur mirë.

Nji ditë Abrami kishte dalë e rrite në prak të derës; kur i vînë tre shtegtarë (ishin tre Êjë me fëtyrë nieri). Abrami ju çohet në kâmbë e me buzë në gaz ju del para e ju thotë: „Mirë se ju ka prû Zoti, urdhnoni me hjekë keq te shpija e ême.“ Ju këthej bukë e ju bâni nderë sa mujti. Para se me u nisë, aj qi u

dukte mâ i pari ndër ta, i tha Abramit: „Mot, këso kohe, jotë shoqe Sara ka me pasë nji djalë.“

Në krye të vjetës, njashtû si i pat thânë aj, leu Isaku, e me tê ju kënaq zêmra prîndës së shkretë.

Si filloj me u rritë Isaku, Zot' ynë, me provue fen' e ndigjesën e Abramit, i tha nji ditë: „Merre at grimë fëmi qi ke, e në nji mal qi kam me të kallxue une, m' a bân sodakë mue.“ Abrami s bâni fjalë aspak, por muer djalin, i ngarkoj në shpinë drût qi duheshin për zjarm, e u nis me bâ vullëndesën e Tënzot.

Tuj shkue rrugës i thotë Isaku: „Babë, na drût e zjarmin e kena, por therorja kû â?“ Abrami i thotë: „More bir, Zot' ynë ka me e gjetë vetë.“

Si mbrrînë mb' atë vênd qi dote Zot' ynë, Abrami i shkarkoj drût Isakut, i bâni turrë, mandej muer e lidhi mbî ta djalin, e hoq thikën me e pre e me ja bâ sodakë të madhit Zot.

Por sa çoj krahin me i ra Isakut, briti nji Êjëll prej qielli: „Abram, Abram, mos e çart djalin t' ând, se mjaft e njofta fenë t' ânde.“

Abrami u ndal, e tuj çue sŷt pau në njên' anë nji dash, qi ishte ngatrrue për brînash në nji morriz, e muer e j' a bâni sodakë Tënzot në vênd të djalit të vet.

Abrami e Isaku janë shembëltyra e Jezu Krishtit. Edhe Jezu Krishti me krygjë në krah duel në mal të Kalvarit e dha vetëvedin me na shpërblye ne.

11. Esau e Jakobi.

Isaku pat prej Rebeke dy binjokë, Esaun e Jakobin. Esau duel i fuqishëm e kapi bulqësinë, Jakobi, djalë i butë, sjellej nepër shpi e j' a kânte mâ fort me ruejt baktinë. Nji ditë Jakobi kishte zi për vedi do thjerë, kur j' a mbërrîn prej fushe i vëllaj Esau, fikë ûnit, e i thotë Jakobit. „Ma ep edhe mue nji kashatë, se mbeta krejt.“ Jakobi j' a priti: „Une me hângrë po të nap, por m' a lësho ti parinë t' ânde, qi të bje pse ke le mâ i pari. Esau, shtërngue prej ûje, s pat kah me j' a mbajt, e i tha të vëllat: Të pastë mbetë ty parija, edhe qe besa nuk të përzihem mâ. Hângri e piu e s e shtîni në kujdes punën qi bâni.

Por parija e fëmis' atëbotë kishte bêkime shumë me vedi, e kur erdh koha ata bêkime i muer prej t' et Jakobi. Si u kujtue Esau, u bâ me plasë e britte në kupë të qiellës e thote: „Por mos dektë êm atë, se s la pa mbytë t' êm vëlla.“ Me i pështue rrezikut ju desht Jakobit me ikë te lalat e vet. Atŷ edhe u martue e mbas njizet vjetsh këthej prep në shpi me gjâ shumë, lop' e qe e berre e rrogtarë e baba i dymbëdhetë djelmvet.

12. Të bit e Jakobit.

Në dymbëdhetë djelm, qi pat Jakobi, mâ i urti e mâ i miri ndër ta kje Zefi; prandej i ati e dote përmbî tjerë e i kishte pre nji petk të bukur lara lara.

Vëllaznit ja kishin smirë atë petk; e muernë idhnim edhe mâ fort në Zefin pse Zefi i kallxoj babës nji punë të keqe qi kishin bâ të vëllaznit; e nji herë kallxoj edhe do ândrra qi kishte pa e date se doshin me thânë se nji ditë të gjithë do të ju shtroshin ati e aj do të sjellte mbarë shpinë. Prandej kurr s flitshin me tê me të mirë.

Nji herë të bit e Jakobit kishin çue berret në nji vênd pak të larg e rrishin me ta; Zefi kishte ndêj në shpi me babën. Baba, prej dishirit me ditë si ishin djelmtë, çoj Zefin me shkue me i pa e me ardhë mbasandej me i kallxue si ishin me shëndet e si i kishin punët.

Si e panë për së largu të vëllaznit, j' a bâne shoqi shojt: „Qe po vjen aj i ândrravet: t' a mbysim, e të shofin a po i dalin ândrrat.“

Por vëllau i madhi, Rubeni, j' u vû vëllazneve mos me e bâ atë të zesë; e „mâ mirë — tha — qitnje në ketë ubelë.“ Mêndja e ti ishte me ardhë aj vetë mâ hera e me e xjerrë prej andej.

Edhe vëllaznit i ndigjuenë e e qitnë në nji ubelë qi nuk kishte uj. Mâ vonë duelnë atŷ pari do tregtarë, qi shkoshin në Misir; u ndreqnë me ta e ju shitne Zefin njizet copë pare argjanti.

Ishte puna tash me ja mbëshehë këtë mbrapshti babës; shka bânë pra? Muernë petkun e Zefit, prenë nji edh, e e bânë me gjak at petk e j' a prûenë t' et, tuj dnesë e tuj thânë se nji bish' e egër kishte hângrë Zefin é vogël.

Jakobi, tuj pa at petk të përgjakun, j' u shpërthye vaji, shkjeu petkat e veta prej idhnimit e s mund të xête vênd kërkûnd.

Edhe Jezu Krishti kje trathtue prej vëllazneve të vet, qi jena na, deshë petkash e shitë anmiqve të vet.

13. Zefi në Misir.

Tregtarët qi blenë Zefin, si mbrrînë në Misir, j' a shitnë Putifarit, të parit të djelmve qi shkoshin mbas Rregjit.

E Zefi nuk j' u shmâng punës kurrsesi e i shërbete ati Zotni gjithë sa mâ mirë mûjte. Aq sa Putifari, tuj e pa besnik e të xetë për punë, i lëshoj në dorë shpinë mbarë.

Por nuk ngjati shumë e e shoqja e Putifarit i shpifi Zefit nji punë të zezë, qi Zefi nuk e kishte bâ; e gjithë nji e kapnë Zefin e e futnë në burg.

Por i madhi Zot nuk e lëshoj dore. I pari i hapsanes, tuj e pa aq t' urtë, muer me e dashtë, e i la në dorë sundimin e atyne qi ishin në burg. Kur çoj Zoti e dy mkâmbsit e truesës të rregjit, qi ishin edhe ata në burg, panë ka 'j ândërr; e të dyve Zefi ju kallxoj shka doshin me thânë ato ândrra; njênit i tha se mbas

trí ditsh do t' a xjerrte rregji prej burgut e do t' a vête në kâmbë qi kish përpara; tjetrit i tha se mbas tri ditsh kishin me e vjerrë.

Si ju tha Zefi njashtû duel puna. Nëkâmbsi qi i qitte me pi krajlit e pështoj prej hapsit, i foli krajlit për dije të madhe të Zefit, e s ngjati shumë e erdh puna me e lëshue edhe Zefin prej hapsit e me e rritë edhe fort.

14. Zefi nëkambsi i mbretit në Misir.

Rregji Faraoni kishte pa dy ândrra. J' u duk nji herë si me pa se po delshin prej lumit Nil shtatë lopë të mira e të mâjme e kullotshin bregut t' ujit; mâ hera duelne shtatë lopë të këqija e të thata e j' u këcyenë atyne tjerave e i përpînë.

Ândrra tjetër ishte kênë njikjo. Prej nji kallit të grûnit pa se kishin dalë shtatë kallxë të mbushun; por mbas tyne duelnë shtatë kallxë të thatë e të gëzhitun, qi faruenë ata të parët.

Këto ândrra e trêmnë fort mbretin; ani pra mblodh gjithë dijetart e vet, por kërkush s j' a dite fillin këtyne ândrrave. Atë herë i ra në mênd për Zefin, nëkâmbsin e mbretit, e i foli për të. Edhe Faraoni çoj e e thirri.

Kur j' a prûnë Zefin krajli i kallxoj për fill e për pê shka kishte pa ândërr. E Zefi i tha: „I madhi Zot me këto ândrra do me i bâ me ditë rregjit shka ka në mênd me bâ. Shtatë lopët e mâjme e shtatë kallxit e mbushun donë me thânë se kanë me ardhë shtatë vjet të mira qi ka me falë Zoti gjithshka; shtatë lopët e thata e shtatë kallxit e tytë shênjojn shtatë vjet tjera qi ka me u bâ zi e madhe. Të gjêjn pra krajli nji nieri të kênun qi në vjet të mira të mbledhin drithë sa kû të mundet e t' a ruejn për vjet të këqija."

I pëlqej krajlit mësimi i Zefit e me 'j herë j' a preu mêndja se nji nieri mâ t' urtë e mêndtar se Zefin s kishte kû me e marrë, e prandej e zgodh për këtë punë. E veshi me rroba si veshej aj vetë, e vûni në nji qerr të bukur e e shetiti nepër gjytet tuj britë kasneci: „qe Veqili i krajlit e Pështuesi i dheut.

Mbas të vrântit duel dielli: mbas gjithë aso provësh sa fort e rriti Zot' ynë Zefin. Kur do Zoti me pështue nji nieri, kërkush s mund t' a presë.

15. Vëllaznit e Zefit në Misir.

Si pat thânë Zefi atëbotë, njashtû u bâ: erdhnë vjetët e mira e mandej edhe vjetët e zisë. Edhe shpija e Jakobit ra ngusht për bukë.

Prandej Jakobi ju tha të bive: „Kam ndie se në Misir ka drithë mjaft: shkoni pra e bleni mos të desim ûnit." Të bitë bânë gadi thasët e mushqit e u nisnë.

Zefi tuk i pa të vëllaznit i njofti, por ata nuk u kujtuenë për tê; edhe aj desht me i lanë në terr njiherë, e muer me folë me ta si me gjînd të huej e të panjoftun e ju tha: „Kah vîni ju?" Të vëllaznit i përgjegjnë: „Na jena prej dheut Kanan, e na ka prû nevoja e bukës." — „Jo, jo," — ja bâni Zefi — „ju jeni spijuj e keni ardhë me ble fjalë e me shitë vêndin."

„Jo, për jetë t' ânde," i thanë të vëllaznit „nuk jena spijuj, por njerz zabunqarë: jena dymbëdhetë vëllazën e kena nji babë plak, qi na ka çue me ble drithë për shpi. Vëllau mâ i vogli ndêj në shpi me babën; nji tjetër nuk âsht mâ . . ."

„Në kjoftë se përnjimênd jeni njerz të pagjtë — ju priti Zefi — njêni jush le të rrinë pêng këtû, tjerët të ngarkojn drithin e të shkojn në shpi, mbasandej le të vînë me at vëllan mâ të voglin."

Edhe ata j' u shtruenë fjalës së ti; ndêj peng Rubeni, për fjalë qi kishin dhânë, e tjerët muernë kah shpija.

Tuj shkarkue mushqit, u bîndnë kah gjetnë në grykë të thas ve parët qi kishin pasë la për drithë.

I kallxuenë Jakobit të tânë punët gjithë si ishin, e plak shkreta mjaft u mundue mos me e lânë me shkue Beniaminin, qi e dote si dritën e sŷve; por s pat kah me j' a mbajt, e mbassi i hînë dorxânë vëllaznit tjerë se për të gjallë s kishin për t' a lëshue kurr, e la me shkue.

Por i shtërngoj me këthye parët, qi kishin gjetë ndër thasë, e me j' a hângrë zêmrën Sundimtarit të Misirit, tuj i çue dhunti ça ishte mâ mirë në dhe të tyne.

Gjâja do të shkojn te i zoti: gjâja e huej nuk çon, por rrëxon.

16. Beniamini në Misir.

U nisnë përsëri të bit e Jakobit me shkue me ble drithë në Misir, e me i çue Sunduesit t' ati dheut vëllan' e vogël Beniaminin.

Sa muer vesht Zefi se të vëllaznit kishin mbërrî e kishin prû me vedi edhe Beniaminin, i tha veqilit të shpis' me ju bâ nderë, e aj vetë ju duel e i pveti: „A mujttë? A e keni gjallë ende plakun babën tuej? Si â me shëndet?“ — „Shëndosh e mirë prej Zotit,“ — j' a pritnë ata.

Mbasandej tuj ju avitë Beniaminit: „A ky — tha — âsht vëllau i juej mâ i vogli, qi kena pasë xânë në gojë? Kjofsh bekue, bir.“ E me të shpejt u vodh prej andej e hîni në nji anë tjetër pse s ishte i zoti me pritë lotët qi i delshin prej mâllit.

Si i shkoj aj hov erdh prap ndër ta, i vûni në truesë (sofër) bashkë e ju këthej bukë sa mâ mirë; e nëkâmbsve ju tha me i vû para Beniaminit pêsë herë mâ shumë se tjerëve. Dote me pa pale a i kishin smirë vëllaznit.

Urdhënoj me ju mbushë thasët me drithë e me ju shtî prap mbrêndë parët, qi kishin prû; e në thes të Beniaminit bâni me shtî putirin e argjântë, qi pite aj vetë me tê.

Si u bâne gadi, djelmt e Jakobit j' u falnë nderës ati Sunduesit, për gjithë ato të mira qi ju kishte bâ, i muernë kâmbë e dorë e u nisnë.

Por sa shteguenë tek sa, Zefi ju vûni në shpinë nji nieri tuj ngâ; e si i xûni ju briti me idhnim: „Shka kjoftë puna e juej? kaq faqe zez paskeni kênë sa me vjedhë putirin e zotnisë s' êm.“

Ata të shkretët u çuditnë e u përbetuenë për kaq e thânë se nuk dim gjâ për at fjalë. Edhe i thânë: „Në kjoftë se kush nesh ka mârrë putirin, ati qi t' i gjîndet i shkoftë gjaku giobë, e na të tânë kena me kênë robtë e tu.“

Shkarkuenë barrët, çilnë thasët, e mâ së mbrâmit në thes të Beniaminit gjetnë putirin.

„Perêndija na ndeshkon për ndo 'j faj qi kena bâ — j' a priti Juda — qe se jena robtë e tu.“ E këthyenë të tânë turrë mos me lanë vetun Beniaminin.

Zefi tuj pa sa mirë nuk e lëshoshin shoqi shojn, e si ndjeu edhe se baba i tyne kishte me plasë prej idhnimit me bâ me ndalë Beniaminin, s mujt me u mbajt mâ, e „Une jam Zefi i juej — briti — mos u mjeroni,“ e i muer ngrykë të tânë ka nji ka nji, tuj ju folë fjalë t' âmbla.

Mandej „Shpejtoni — ju tha — me shkue te shpija, e thoni babës se Zefi âsht gjallë ende, e të pret këtû me gjith rob.

Vëllaznit nuk i ngiatnë tortë mâ, e shpejtuenë me shkue kah shpija e me i çue babës së vet at lajm.

Vëllaznit do të duen shoqi shojn në daçin me pasë mirë e me gazmue prînden.

17. Shpija e Jakobit në Misir.

Jakobi si ndjeu se Zefi ishte gjallë ende, e se e pritte në Misir, u bâ në shênd sa s thohet, e: „Due me shkue — tha — me pa djalin t' êm përpara se me mbyllë syt.“

U nis pra me rob e me robi, shtatëdhetë vetë, e muer rrugën e Misirit.

Kur i kallxuenë Zefit se ishte tuj ardhë i jati, i duel përpara, e të ndeshmen në tê e muer ngrykë tuj kja me lot për faqe prej mallit. Edhe Jakobi çoj zânë e tha: „Nuk po pritoj me dekë tash qi pash Zefin t' êm.“

Mbasandej Zefi shkoj me babën e vet te mbreti Faraoni e mbreti e priti me nderë të madhe, e i fali për tê e për bark të ti dhenë Gessen, qi â vêndi mâ i miri në të tânë Misirin.

Jakobi rrënoj edhe shtatëmbëdhetë vjet; e përpara se me dekë mblodh djelmt e vet i la lirë e bekue, e ju porositi me e shtî në dhe brî vorreve të parvet, në Kanaan; e diq.

Barku i ti, qi u danë dymbëdhetë lagjesh, u shtuene aq fort sa mbushnë krejt vêndin qi ju kishin shênjue.

Prandej anasit filluenë me i drashtë, e krajlat e ati vêndit j' a nisnë me i mârrë nepër kâmbë e kaq fort i randoshin me mund, sa shumë vetë diqshin. Por nuk ju mbastoj kaq gjâ e nji asi krajlash urdhnoj me i mbytë n' uj sa fëmi mashkuj leshin prej sish; puna e ti, me qitë fare rodin e tyne.

Por i madhi Zot e mbate mênd fjalën, qi i kishte dhânë Abramit, e nuk e lëshoj dore popullin e vet; por kur j' u duk koha çoj nji nieri me e pështue.

Fjala e Zotit nuk hupë kurr, e lumë kush pështetet në tê.

18. Mojsehi.

Nji grues, qi i thoshin Jakobet, i kishte falë Zoti nji djalë të bukur për bînd; e mbassi s i punote zêmra me e mbytë n' uj, u mundue me e rritë tinës pa e ditë kush.

Por mbas tre muejsh e pau se nuk mund t' a mshehte mâ; prandej muer nji shportë zungthash, e leu mbrêndë e jashtë me sere (zyft), qiti mbrêndë djalin e vet e e vûni ndër do kallama, qi ishin bregut të Nilit. La mandej nji cucë të vetën, q' i thoshin Mri, me ndêj e me ruejt si po del puna.

Kur j' a mbërrîn e bija e Faraonit me u la në lum; i shkuenë sŷt me 'j herë te aj fëmi aq i bukur, e j' u dhimt.

Atëherë duel Mrija e i tha: „Në daç, o zojë, po shkoj e thërras nji grue Israelajsh me mârrë e me rritë këtë fëmi."

„Ani mirë" j' a bâni e bija e krajlit; e cuca shkoj me vrap e thirri nânën e vet. E e bija e Faraonit i tha grues: „Merre ket fëmi e m' a rrit; e shka të jetë për të la lype prej mejet."

Njishtû pështoj aj fëmi; e kur e âma j' a çoj së bisë të Faraonit, ajo ja njiti êmnin Mojseh, qi do me thânë i pështuem prej ujit. E rriti edhe në derë të vet e e mbajti si me e pasë djalë.

Mojsehi mbassi u rrit doth, filloj me pa shka kishin vëllaznit e ti Israelajt, e i kjate zêmra. Nji ditë pau nji Misiras tuj rrahë

nji Israelaj, e i erdh shpirti me dalë, aq sa s mund u prit e e vrau.

Për këtë punë j' u desht me ikë prej Misirit, e me shkue në Madian, te nji prift qi i thoshin Jetro. Jetroja e priti si â mâ mirë e i dha për grue nji vajzë të vet.

Shka bâhet paudhë, sidomos me të vorfën, lypë gjygj në qiell; e nji ditë i madhi Zot s' e lên pa e çue në vênd.

19. Mojsehi pështon Israelajt prej robnije të Misirit.

Ishin kapë katërdhetë vjet ç' se Mojsehi ishte tuj ndêj me Jetron, kur nji ditë tuj kullotë berret brî malit t' Oreb, pau nji çubë ferra qi kishin marrë flakë e s mbaroshin kurr s ndezunit.

U çudit prej këso mrekullije, e bâni me ju avitë. Por prej asaj flakës shungulloj nji zâ tuj thânë: „Mojseh, Mojseh, mos u huell: dathu përpara, pse toka qi po shklet âsht tokë shêjte: Une jam Zoti Perêndija i babës s' yt, i Abramit, i Isakut, i Jakobit, qi po të flas.“

Mojsehi, mbëloj fëtyrën prej nderimit. E Zot' ynë prap i tha: „Kam pa të zezat qi â tuj hjekë populli i êm në Misir, e kam me të çue ty me e xjerrë prej aso vêndit e me ju prî në vênd të parve të vet.“

Mojsehi u mundue me i pështue kësaj zyrës kaq të madhe, tuj thânë se s ishte i zoti i gjithë kësaj punë. Por Zot' ynë e trimnoj e i tha se une kam me t' a njitë dorën; i dha edhe nji shkop qi do të bâte mrekulli të mëdha sa me e mujt zêmrën guri të Faraonit.

Me ecë mbas fjalës së madhit Zot, Mojsehi bashë me të vëllanë Aronin i duel para Faraonit, e prej anës së madhit Zot i urdhnoj me i lânë me dalë Israelajt.

Por krajli i patënzonë s ju vû urdhnit të Tënzot. Atëherë Mojsehi suell përmbî Misir dhetë provë të rrebta, qi ju thonë shplakët e Misirit.

Nji herë ndërroj në gjak ujin e Nilit; mbasandej mbëloj vêndin mbarë me bretkoca e me nji mori flangrash e mushkajash qi s i epshin afat nierit të gjallë. Përftoj mandej miza të mërzicme fort e grêtha të rrezikshëm; suell nji dergjë baktishë, e mûllaj të

ndyetë në gjînd; mâ hera shgrehi nji breshën kokrrë madh qi rrênoj gjithshka; duelnë n' e mbram kacaleca të panjehun, e nji terr i madh e mbëloj tokën për tri dit rresht.

Por as këto provë nuk j' a këthyenë mênden Faraonit; e Zot' ynë randoj dorën e vet edhe mâ fort: çoj Zot' ynë e mbyti gjitshka kje fëmi i parë, tuj xânë fill në Faraonin e deri në mâ të mbramin rob të Misirit e gjithshka ishte pjell' e parë ndër bakti të tŷne.

Ngurrimi në mkat randon dorën e Tënzot mbî mkatnorë. Zot' ynë âsht gadi me e falë atê qi pêndohet përnjimênd e i bje ndër kâmbë.

20. Të nisunit e Israelajvet prej Misirit: të dalunit nepër Det të kuq.

Prej mjesnate Êjlli i Tënzot u ul e mbyti gjithë ata qi thamë përpara, pa pështue kërkush veç Israelajt. Nji vaj e nji gjâmë e pashoqe u ndiete ndër gjithë shpija t' ati dheut; e Faraoni, pa pritë me dalë drita, coj e thirri Mojsehin e Aronin, e ju tha m' u nisë sa mâ parë me gjithë popull. E gjashtëqînd mië

vetë, sa bâheshin Israelajt, pa njehë gratë, pleqt e fëmit, desht Zoti e duelnë prej Misirit, kû kishin pasë xânë vênd 215 vjet.

Kah shkoshin udhës ju prîte me ju kallxue rugën nji shtyllë, qi ditën ju pritte diellin e natën ju bâte dritë.

Por sa mbërrînë Israelajt në breg të Detit të Kuq, Faraoni u pêndue se i lëshoj, e ju vû mbrapa me sa ushtri pat, me i xânë e me i këthye në Misir.

Israelajt kurr mâ ngusht s e njifshin vedin; për ball deti, në shpînë ushtrija e Faraonit, kërkûnd s kishin kah me j' a mbajt. Atë herë u suellnë kah i madhi Zot e i lypnë ndihmë; Mojsehi i ra me shkop të vet detit, e deti u çil andej e këndej e uji mbet si avulli në dy anët, aq sa të tânë populli duel pa u dath' e pa u lagë kâmbësh.

Edhe Misirasit kujtuenë se po dalin si Israelajt mbas tŷne, por sa kaluenë Israelajt, u mbyll deti përnjiherë e i përpîni Misirasit të tânë.

Atëherë Mojsehi me gjithë popull j' a nisi kangës me ju falë nderës të madhit Zot e me levdue pushteden e ti.

Kurgjâ në shekull s mund t' i kundërshtojn Tënzot; t' i shtrohena pra me përvûjtni.

21. Israelajt në shkreti.

Israelajt mbassi duelnë Detin e Kuq hînë në nji shkreti, kû, sa do me dhânë, s gjîndej as bukë me hangrë as uj me pí.

Por Zot' ynë nuk i harroj: mbas të lutunave të Mojsehit lëshoj n' at vênd nji rê shkurtash, sa me u ngî gjithë se si aj popull i madh; ambëlcoj edhe ujin e njelmë të shkretisë, e bâni me dalë prej shkâmbit nji gurrë si nji lum.

Bâni edhe nji mrekulli tjetër: për gjithë nadje mbëlote tokën me nji sênd si breshën t' îmtë, qi kur hahej vîte si me hângrë miell e mjaltë. Të parën herë qi e panë Israelajt at gjãsênd j' a bâshin shoqi shojt: „Man hu," qi do me thânë: shka âsht këjo? E prej andej ati ushqimit i mbet êmni Manë.

Gjithecilla shpi mblidhte n' e nadje sa i duhej me hângrë atë ditë deri në mbramje, se mâ shumë nuk rrënote; veç n' e Prênde mbëlidhshin për dy dit, pse nuk bite n' e Shtunde.

Por populli s prâte tuj e fye të madhin Zot, herë tuj u ankue e tuj vû gojë mbë tê, herë mbë Mojsehin; prandej shumë herë j' u desht Tënzot me rândue dorën e vet mbî ta.

Edhe na kena të mira shumë prej Tënzot; të j' a vëmë mênden pra mos me i dalë bese, mos të këthehet mbî ne idhnimi i ti.

22. Zot' ynë nep Urdhnimet e veta në mal të Sinaj.

Ishin bâ katërdhetë e shtatë dit prej dite qi Israelajt kishin dalë prej Misirit, e atëherë kishin xânë vênd rrânxë malit të Sinaj. Zot' ynë foli prap me Mojsehin e urdhnoj me njinue gjithë populli, burr' e grue, e me u pastrue për tri dit, përse do të shifshin madhnin' e Ati të lumit.

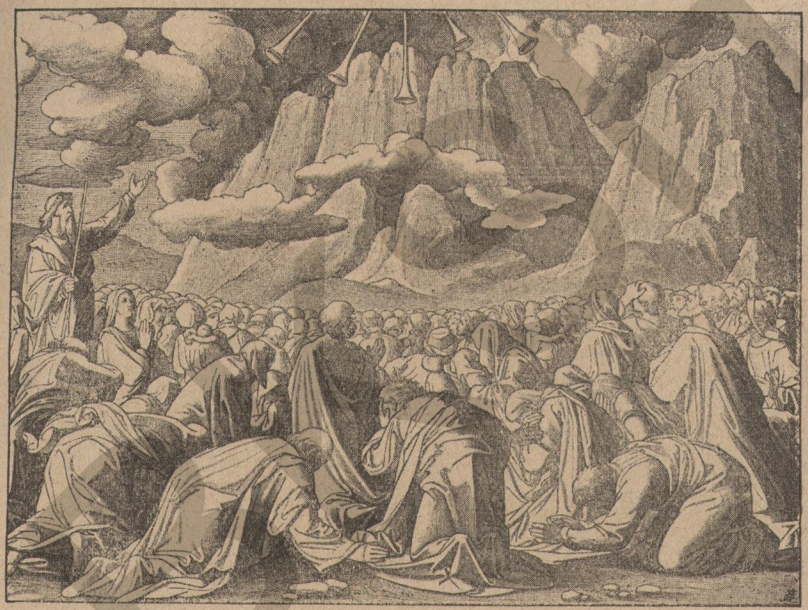

Të pêsdhetën ditë nadje filloj me u trândë e me qitë tym mali, e nepër vetima e bumbullima, u ndie zâni i Tënzot qi tha:

1. Une jam Zoti i yt: tjetër Zot mos të kesh e mos t' adhrojsh posë mejet.
2. Mos e merr êmnin e Tënzot nepër gojë kot.
3. Shêjtno ditën diele e ditën festë.
4. Ndero prinden t' ânde në daç me jetue shumë mbî dhe.
5. Mos vra.
6. Mos kurvno.
7. Mos vidh.

8. Mos bân dishmi në rrênë.
9. Mos lakmo nierin e huej për të keq.
10. Mos lakmo kurr nji sênd e kurr nji kashë të huejen.

Këto urdhnime Zot' yne j' a ka shkrue në zêmrë gjithecillit nieri; por mbassi aj popull i kishte në harresë i leçiti me aq madhni në mal të Sinaj, e j' a dha të shkrueme Mojsehit në dy rrasa.

Populli, frigue prej asaj mrekullije, bërtiti të tanë mbarë: „Kena me mbajt gjithshka na ka urdhnue i madhi Zot.“

Zot' ynë ka thânë: „I lumi aj qi mêndon nat' e ditë për urdhnime të Tënzot: ka me u knellë si nji pêmë e vûeme në tokë të mirë, bregut të nji ujit.“

23. Israelajt të pabesë: viçi i arit.

Mbassi leçiti Urdhnimet e veta, Zot' ynë muer Mojsehin në mal të Sinaj, me e mësue shka do të mbate aj popull kah ana e nderimit e t' adhrimit të ti; e e ndali me vedi katërdhetë dit.

Gjindja u lodhnë mâ tuj pritë e thoshin se do të ketë dekë Mojsehi qi s u duk mâ, e e bânë përdhûni Aronin me ndertue nii vjç ari, me i bâ sodakë ati, si kishin pa se bâshin Misirasit.

E si hângrëne e pinë mir' e mirë, filluenë me këcye e me u tërbue si kombët të pafe.

Mojsehi u ul prej malit, e si pau at mbrapshti, i këcej idhnim i madh, shkrepi për tokë rrasat e Urdhnimevet, coptoj viçin arit, e me shëpatë në dorë shpërdau at popull, tuj mbytë njata qi mbujt me xanë.

Por prap i lypi mëshirë të madhit Zot për faj, qi kishin bâ ata të pabesë, e Zoti i fali, e i dha prap Urdhnimet të shkrueme në dy rrasa.

Kur Mojsehi i duel përpara popullit me rrasa të ligjës në dorë, kaq fort shëndritte fëtyra e ti sa kërkush s mujte me ja ngulë sŷt.

Gjith fajet xânë fill në zêmrë, e nuk bâhet me vepra nji punë qi s t' a ka lakmue përpara zêmra.

24. Israelajt prap të pabesë: shka i gjet.

Israelajt edhe pse s gabuenë mâ tuj adhrue idhujt, fyenë se fyenë të madhin Zot shumë nduersh.

Mojsehi kishte çue dhetë vetë me pa si ishte aj dhe qi ju kishte prêmtue Zot' ynë.

Edhe ata shkuenë e vezhguenë gjithshka. Me i kallxue popullit të vet sa bâsë ishte ajo tokë muernë nji shërmênd hardhije me do vile kaq të mëdha e kaq të rânda sa me mzi me i bajt dy vetë. Por për punë t' ati kombit qi ishte mb' at dhe, thanë se janë gjind kaq të mëdhaj për shtat e kaq të rreptë, qi s mund ju delte kush, e me u kapë me ta ishte gjithnji si me dashtë me sharrue me sŷ çilë.

Tuj ndie këto fjalë populli muer me kja e me dnesë e me folë keq për të madhin Zot e për Mojsehin, se kû na paskeni qitë; e kjenë edhe tuj mbytë me gur Josuehin e Kalebin, qi u mundoshin me pajtue dhenë tuj thânë se Zot' ynë âsht mâ i fortë se kush do tjetër.

Për këtë faj Zot' ynë i la Israelajt me u sjellë për katërdhetë vjet nepër shkreti, e u betue se kurrnji asish qi kishin dalë prej Misirit s kishin për të hî n' at dhe posë Josuehit e Kalebit.

Vetë Mojsehi s mujt me hî, përse nji ditë Zot' ynë i tha me i ra shkop nji shkâmbit me xjerrë uj prej si; por Mojsehi, tuj

pa se aj popull i delte fjale për or' e për ças Tënzot, e la zêmra për nji herë se nuk do të delte uj.

Mojsehi diq në ball të dheut të prêmtuem e të tânë Israelajt e kjanë e i bânë gjâmë për tridhetë dit.

Veç feja na bân me hî mb' at lumni qi Zot' ynë na ka prêmtue.

25. Josuehi i prînë popullit të Tënzot në dhe të prêmtuem.

Fati me shtî Israelajt në dhe të prêmtueme i qilloj Josuehit, qi Mojsehi kishte lânë në kâmbë të vet.

I madhi Zot i urdhnoj me shtjerë Jordanin, e Josuehi nisi përpara Priftnit me Arkë shêjte (qi kishte mbrêndë rrasat e ligjës, nji anë me Manë e shkopin e Aronit qi kishtë pasë çilë) e mb' atë ças uji i ati lumit j' u rras malit e i bâni vanë popullit të Tënzot.

Si duelnë ujin lutnë Pashkët e hângrëne bukë prej kore t' ati dheut; mbasandej sŷnë Jerikun.

Gjyteti i Jerikut ishte i fortë sa s ka mâ, e i rrethuem anë mb' anë me mure, qi s ishte punë me j' u avitë kush, jose me i këcye sypri.

Por Zot' ynë i tha Josuehit me ju sjellë rreth murit t' ati gjytetit për gjashtë dit ka 'j herë në ditë, me këtë rênd: me prî pikë së pari ushtrija, mandej Priftnit me Arkë e mbas Arke populli mbarë pa armë; por të shtatën ditë me j' u sjellë gjytetit shtatë herë rresht, Priftnija tuj ra trumpetave e populli tuj britë në kupë të qiellës.

Si tha Zot' ynë njashtû bâni Josuehi, e të shtatën ditë tuj u sjellë të mbramën herë, muret e gjytetit u shkatërruenë prej themelit e gjyteti ra në dorë; e Israelajt i dhanë zjarmin, e shka gjetnë mbrêndë i prenë të madh e të vogël.

Josuehi mandej muer edhe gjytete tjera tuj fitue dhe pa pra: e nji ditë qi kishte ngrehë luftë me pêsë krajla bashkë, qi ishin tuj i qindrue bukur mirë, me mujt me i thye ndali diellin me zgjatë ditën.

Dielli u ndal për bind, e Israelajt e thyenë në të tânë anët ushtrinë mizore.

Njishtû me lufta e trimni Josuehi u bâ i zoti i gjithë ati dheut qi Zot' ynë j' a kishte prêmtue popullit t' Israelit; mbasandej ju dau dymbedhetë barqeve: ju porositi me j' a mbajt besën të naltit Zot e diq njiqînd e dhetë vjeç.

Josuehi kje shëmbëltyra e Jezu Krishtit, qi hapi në katër anët e rruzollimit dymbëdhetë Apostujt e vet me gadhnjye gjithë tokën qi pat shpërblye me gjak të vet.

26. Gedeoni.

Por Israelajt edhe mbassi xûenë vênd në dhe të prêmtueme, nuk j' a mbajtnë besën Tënzot si duhej.

Prandej Zot' ynë hera herë ju lëshote në qafë kombe t' afra, me i mundue e me i shkelë; por kur u pêndoshin e këtheshin prej si, i pështote tuj ju çue do njerz të kênun e të vjefshëm qi ju thonë Pleqët o Gjygjtarët e Israelit.

I përmêndun ndër ta kje Gedeoni. Israelajt kishin ra ndën pushtedë të Madjanorvet. I madhi Zot i tha Gedeonit: „Shko e pështo popullin t' ând."

„Për jetë t' ânde — i tha Gedeoni — kah kam me e pështue une? Shpija e ême âsht e mbramja shpi e barkut të Manasit, e une i mbrami i gjithë shpisë."

„Une jam me ty, e ti ke me i mujt Madjanorët si me kênë nji nieri i vetun."

Gedeoni qiti kushtrimin; mblodh tridhetë e dy mijë vetë me armë, e u nis me i ra anmikut. Por Zot' ynë i tha: „Ushtri të madhe ke me vedi: janë tepër, se bân e krenohen, se dishka jena. Daj veç treqind vetë, njata qi, të dalmen përronin, kanë me pi uj me shëplakë të dorës, pa xânë vênd, mos me u hutue."

Gedeoni muer ata treqind vetë; i dha gjithecillit ka nji trumpetë e nji shtamë me nji dritë mbrêndë, e ju tha qi shka të më shifni tuj bâ mue, bâni edhe ju.

Në pikë të mjesnatës ju ra në zjarm anmiqve, i krisi trumpetës, thej shtamën e tuj përdredhë dritën, qi kishte në dorë, bërtiti: „Shëpata e Zotit e e Gedeonit."

Ashtû j' a bânë edhe ata treqind burra përnjiherë; e anmikut, xânë në gjûmë pa pritë e pa kujtue, i hîni tutë aq e madhe qi u lëshue turr e vrep me ikë, e nepër at terr vranë e coptuenë shoqi shojn.

Gedeoni njikëso dore thej ushtrin' e Madjanorvet e pështoj popullin e vet.

Bashkimi e uzdaja në Zotin ka fuqi mâ shumë se shumica.

27. Sampsoni.

Nji tjetër herë Israelajt ishin tuj hjekë keq fort prej Filistejve; por Zot' ynë edhe atëherë çoj me i pështue nji nieri qi i thoshin Sampson.

Sampsoni kishte në trup të vet nji fuqi të pashoqe kërkûnd. I ri ende me pasë hasë mbë ndo 'j harushë o luâ, qi j' u turrshin me e hângrë, Sampsoni ju këcete sypri e i shkyete me duer. Mbassi u rrit, hîni edhe aj në luftë me Filistej, e me nji fulqî gomari mbyti nji mijë Filistej. Nji herë e xûenë e e lidhnë me hekura, por Sampsoni këputi hekurat si të kênkëshin nji pê lîni; mandej hoq prej vêndit dyerët e qytetit, i muer në krah e i çoj mâje nji malit qi ishte atŷ afër.

Fuqija e tij ishte në flokë, qi, se kish le, nuk i kishte qethë as rrue kurr. Për të zezë të vet, Sampsoni i diftoj këtë punë nji grues prej Filistejsh; këjo nji ditë j' a preu flokët Sampsonit në gjumë, e Filistejt qi e kishin rrethue e kapnë pa kurr farë kundërshtimit, pse nuk kishte fuqi mâ. Atëherë i xuernë sŷt e e qitnë në burg ndër hekura.

Sampsoni e pau të zezën, qi bâni; e, si filluenë me ju rritë flokët e me i ardhë fuqija e shtatit, qilloj në nji festë qi kishin Filistejt, ku ishin mbledhë gjînd shumë. Atëherë i thotë nji fëmisë qi e merrte për dore: „Avitmë te shtyllat, se due me u pështetë nji grimë.“ Si vojt te ato shtylla, qi mbajshin të tânë shpinë, j' u lut Zotit me i dhânë atë fuqi qi kishte dikur; rroku të dyja styllat e i trandi tuj britë: „Le të des Sampsoni me gjithë Filistej!“ Ra mbrêndë shpija e me Sampsonin mbetnë tri mijë vetë.

Edhe Sampsoni âsht shëmbëltyra e Jezu Krishtit, qi tuj dekë vetë në krygjë thej fuqinë e ferrit e na pështoj prej robnije të djallit të mallkuem.

28. Samueli.

Eli, i pari i priftnisë s atëhershme, kishte dy djelm: njênit i thoshin Ofni e tjetrit Finees; të dy të pa Tënzonë, e qi pruejshin popullin prej shërbimit të Zotit, me punë të mbrapshta të veta. I jati i qortote i shuemi, por nuk i shtërngote si duhej.

Prandej i madhi Zot i bâni me ditë Elit se do të bâte provë mbî djelmt e ti e do të zgidhte nji tjetër mbarshtues mâ besnik.

N' ato dit shërbete në kishë nji fëmi, qi i thoshin Samuel, e qi e ama qysh të vogël j' a kishte kushtue Tënzot; e ky fëmi flëte ngiet Tabernakullit.

Nji natë Zot' ynë i bâni zâ Samuelit në gjumë e i kallxoj shka do të bâte mbî Elin e mbë shpi të ti.

Nuk ngiati shumë e duelnë të tana ato fjalë. Krisi lufta me Filistej, e Israelajt u thyenë krejt.

Xuernë atëherë Arkën shêjte me ju dalë para anmiqve me tê, me uzdajë se do t' i këthete mbarë. Por prap u thyenë: Arka shêjte ra në dorë t' anmikut e mâ se tridhet mîjë Israelaj mbetnë në luftë, e me ta edhe dy të bit e Elit Ofni e Finees.

Eli ishte ndêj në karrigë në derë të Kishës, e sa i erdh ky lajm i zi u trand prej idhnimit, e tuj u rrëxue përmbrapa, këputi arrçin e qafës e diq.

Në kâmbë të ti u vûe Samueli, qi pajtoj të naltin Zot, e Zoti j' a njiti dorën e xuer Arkën, shtroj anmiqtë e i suell pagjë për shumë dit popullit të vet.

29. Jobi.

a) Provët e Jobit kah gjãja.

Në dhe t' Idumesë ishte nji nieri i pasun fort, qi i thoshin Job: ky drote Zotin e shkote drejt në të tâna punët.

Zot' ynë desht me na dhânë në ket nieri nji pasqyrë durimi ç' mos kûnd.

Nji ditë duelnë para Tënzot Êjët qi sjellen në shërbim të· këti shekullit e me ta duel edhe i mallkuemi. „Kû je kênë?“ i tha Zot' ynë këti. „Kam shetitë dhen“ j' a bâni aj.

„Po a m' a ke pa kûnd shërbëtorin t' êm Jobin, qi s e ka shoqin për urti e të përshpirshëm?“ — „P' aj po“ — j' a priti i mallkuemi —, mbassi i ke dhânë të mbarën në të tâna punët, nuk â vështirë me të shërbye. Por preke nji herë në gjâ e pade a rri aq urtë sa ka ndêj.“ „Po mirë“ i tha Zoti „bân si të duesh mbë gjâ qi ka, por në trup të ti mos vên dorë.“

Jobi kishte të vetët shtatë djelm e tri varza; kishte edhe shtatë mîjë kokrra dele, tri mîjë deve, pêsqind pêndë qe, e pêsqind tjera gjelle e shtâzë barre.

Nji ditë qi të tânë vëllazën e motra ishin në gostë te vëllau i parë, j' a mbrrînë nji nieri e i thotë Jobit: „Kanë ardhë cubat Sabej e të kanë ra pre; kanë marrë mushq e qe e kanë vra pudarët; e veç une pështova me të prûe fjalë.“ Pa mbarue mirë ky, j' a mbrrînë nji tjetër e i thotë: „Ka ra prej qielle nji zjarm i madh

e t' i ka bâ hî e pluhun dele e bari.“ Sa ngiati fjala e vjen nji tjetër e thotë: „Kanë ardë Kaldejt me armë e të kanë grabitë devet, e shërbtorët t' i kanë mbytë të gjithë.“ S kishte mbarue mirë ende ky e vjen nji fjalë edhe mâ e zezë. „Shëndosh vetë, se fëmija e tu kanë mbarue: tuj hângrë bukë te djali i madh, u çue nji duhmë e rrebtë, luejti shpinë në katër anët e e shtroj për tokë, e shpija xû mbrêndë gjithë sa kjenë atŷ, e veç une pështova me të prû këtë të zezën fjalë.

Jobi në gjithë këto provë nuk u idhnue e nuk vûni gojë në punë të Zotit; tjetër gjâ s tha veç: „Zoti i ka falë e Zoti i ka marrë: êmni i Zotit kjoftë bekue.“

b) Provët e Jobit në trup të vet.

Duel prap para Zotit i mallkuemi, e Zoti e pveti: „Si po të shkon puna me Jobin? A e pae se nuk i rrëshqiti kurr nji fjalë e keqe e kërkûnd nuk gaboj.“ E djalli j' a priti: „Dy duer për nji krye: të tânë gjânë e shkrînë nieri me pështue vedin; por preke nji herë në trup e shif a të levdon mâ ashtû.“ E Zoti: „Po mirë tek e ke, bân shka të duesh në tê, por shpirtin mos j' a merr.“

Atëherë djalli i lëshoj Jobit nji dergjë si nji gërbulë e ç' ne shuell të kâmbës e deri në mâje të kres shtati i ti u bâ nji varrë plot me krŷmba; e kaq qelbej sa kërkush s mund t' a durote afër. E Jobit j' u desht me dalë prej shpije e me ndêj mâje nji plehit. Me shue ndo pak zjarmin e varrvet, i kruete me nji copë rrashtë e mblidhte qelbin qi i kullote gjithë kah. As mbas kësaj provë kaq të rreptë Jobi nuk u disprue, e gjithë nji me uzdajë në të madhin Zot, thote: „Une e di se Zot' ynë ka me më shperblye e ditën e mbrame kam me u njallë prej dheut e përsëri kam me u veshë me lëkurë t' ême e kam me pa Zotin t' êm.“

Njishtû Jobi nuk hîni në mkat, e të mallkuemit i shkoj prova huq me faqe të zezë.

Jobi na mëson se Zot' ynë nuk çon të vështirat veç fajtorve; por shumë herë rândon dorën e vet edhe përmbî njerz të mirë me i provue e me i bâ mâ të mirë.

30. Jobi mkâmbet përsëri.

Kishte shkue gadi nji vjetë qysh se Jobin e kishte kapë ajo e zezë, e e bajte me nji pagjë të pashoqe, kur j' u dhimt mâ të madhit Zot. I çoj pra përsëri shënedin e trupit, i fali djelm e varza e i dha gjâ dy herë aq sa kishte pasë përpara. Me atë pagjë e me ato të mira Jobi rrënoj edhe njiqind e katërdhetë vjet e pau në votrë të vet nipa e stërnipa deri në të katërtin brêz, e mandej vû kryet e diq.

Jobi kje nji shëmbëltyrë e thekshme e Jezu Krishtit qi psoj gjithë ato mundime pa kurr farë ankimi, si nji kî kur e qethë barija.

o o o

Ligja e re.

31. Êjlli i Tënzot i falet Zojës së bekueme.

Kur i pari nieri pat ra në faj, i madhi Zot tuj j' u levdue gjarpnit, tha se do të vête anmiqsi ndërmjet të ti, qi ishte i mallkuemi, e të nji grues qi do të j' a ndrydhte kryet. Kaluenë katër mîjë vjet prej asaj ditë, kur i nalti Perêndi çoj Arkangjelin Gabriel te nji vashë gjakut të Davidit qi i thoshin Mri, e qi ishte lidhë në besë me nji farkatar në Nazaret, e këti i thoshin Zef, edhe ky prej gjakut të Davidit.

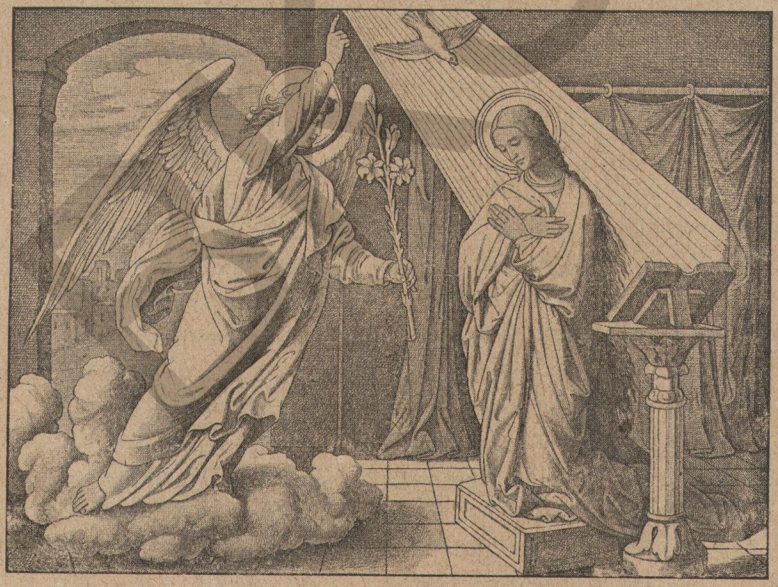

Arkangjeli j' a behi Zojës Mri e i tha: „Falemi Mri! Ti je hir plote, Zot' ynë â me ty: ti ie e bekueme përmbî gjithë gra.“

Prej këtyne fjalve të paprituna u turbullue ajo vash' e përvuejt. Por Êjlli s priti e i tha: Mos u frigo, pse i ke pëlqye të naltit Perëndi. Ke me pasë nji djalë, e ke me j' a njitë êmnin Jezus. Ka me kênë i madh e ka me u thirrë i Biri i të naltit Zot.

Zoja j' a këthej Êjllit: „E si mundet me kênë këjo punë?" E Êjlli: „Shpirti Shêjt ka me ardhë mbî ty e fuqija e Ati të lumit ka me t' u përkrahë. E për shêj se kanë me të dalë këto fjalë, s' atë kushrinë Elizabetës tash në pleqni ka me i falë Zoti nji djalë; pse kurgjâ s mund të j' a ndalin dorën Zotit.

Atëherë Zoja tha: „Qe shërbtorja e Tënzot u bâftë mbî mue sikur â fjala e jote." E Êjlli u zhduk.

„Eva i xûni besë fjalës të djallit e nepër tê gjithë njerzët sharruenë; e lumja Zojë i xûni besë fjalës t' Êjllit e nepër tê gjithë nierzit patnë pështim."

32. Zoja e bekueme shkon me u pjekë në shêjten sh' Elizabetë.

Sa ndjeu Zoja se i madhi Zot e kishte pa me atë të mirë të kushrinën e vet Elizabetën, u nis me 'j herë me shkue me u pjekë në tê me j' a fatue këtë të mirë e me j' u gjetë ndër nevojë. Sa mbërrîni Zoja e bekueme n' Ebron, kû rrite Elizabeta, e hîni në shpi të saj u fal me tê për mall.

Elizabeta, shëndritë prej Shpirtit Shêjt çoj zânë e i tha: Ti je e bekueme mbî gjithë gra e bekue â fryti i barkut t' yt. E kah e pata une këtë të mirë me ardhë me më pa Nâna e Tënzot?"

Por Zoja e bekueme me përvûejtni j' a priti: „Shpirti i êm madhnon të naltin Zot, e zêmra e ême galdon në Perëndin ndihmtarin t' êm. Pse aj ka ulë sŷt e vet mbî pakicë t' ême, që prej sodit kanë me më thânë të lume brêz mbas brêzi."

E ndêj tre muej me Elizabetën, tuj e ndihmue ndër rrânje të shpis' e ndër gjithë nevojë të saja.

Si u mbushnë ditët, i fali Zoti nji djalë Elizabetës, e gjithë shpija e Zakarisë (ashtû i thoshin të shojt t' Elizabetës) u bâ në shênd. Fëmisë j' a njitnë êmnin Gjon, si i pat urdhnue Êjlli t' et, kur i tha se do t' i lete nji djalë.

Njaj fëmi kje prîsi i Jezu Krishtit, e mâ hera pat fatin e bardhë me e pagzue me duer të veta n' uj të Jordanit, e prandej i thonë Pagzues.

Me u bâ gadi për at zyren e vet Gjoni u ndrŷe në nji shkreti tuj i dhânë shtërngesë vedit, deri sa erdh koha me dalë për shka e kishte shênjue Zot' ynë.

Përvuejtnija sjellë prej nesh ndihmën e Zotit: krenjá e largon.

33. Të lemit e Jezu Krishtit.

Mbreti i Romës Cesar Augusti kishte urdhnue me u njehë sa popull ishte në mbretni të ti, e gjithë kush do t' u shkrote në vênd kah kishte dalë; prandej Zojës së bekueme e shë Jozefit j' u desht me vojt në Betlem kah kishte pasë dalë fisi i tyne, barku i Davidit.

Prej se kishte lëshue popull shumë n' at qytet, të tâna shpijat ishin xânë, e s kishte mbetë vênd kërkûnd, e Zojës e shë Jozefit j' u desht me hî e me bujt në nji stan berresh, qi ishte jashta qytetit. Njatŷ në pikë të mjesnatës leu Shëlbuesi i dheut i lumi Jezu Krisht: e Zoja e bekueme e lidhi e e shtroj në nji grazhd.

Atŷ pari rrishin do bari tuj ruejt baktinë. Êjlli i Tënzot, rrethue me nji dritë të madhe, ju duk atyne e ju tha: Zihariq kam ardhë me ju dhânë: sot në qytet të Davidit ka le Shëlbuesi

i gjithë dheut, Mesija qi ka kênë përfolë tash sa mot. E qe shêjin: keni me gjetë nji foshnje lidhë në do ndriza e vêndue mbî nji grazhd.“

E nji mori êjësh tjerë këndoshin: „Lavd të madhit Zot në mâ të naltin qiell, e në tokë pagjë njerzve zêmrë mirë.“

Baritë gjithë shênd u çuenë e shkuenë te aj stan e gjetnë Zojën, shë Jozefin e at foshnje të hyjnueshëme përmbî nji grazhd, e adhruenë e i falnë dhûnti.

Nieri i pa të keq j' a ha zêmrën të madhit Zot e xjerrë gjithshka prej si.

34. Tre mbreta adhrojn Jezu Krishtin.

Në krye të javës mbassi leu Jezu Krishti e përgjaknë e i vûenë êmnin Jezus, si j' a pat njitë Êjlli përpara se me le.

Ndër ato dit j' a mbrrînë prej së lemit të diellit në Ruzalem tre të mëdhaj e pvetnë: „Kû âsht rregji i Judesë qi ka le tesh? Kena pa hyllin e ti mb' at anë kah lenë dielli e kena ardhë me e adhrue.“

Rregji Erod, tuj ndie atë fjalë u trishtue, e mbassi pveti priftnit e të dieshmit, ju tha: „Në Betlem të Judesë. Shkoni atje

e keni me gjetë foshnjen, mbasandej eni e më kallxoni edhe mue kû âsht, të shkoj e t' a adhroj edhe une."

Si e ndienë këtë fjalë ata zotni, u nisnë, e mbas hyllit qi ju prîte, gjetnë foshnjen me Nânën e vet Zojën e bekueme; e me fëtyrë për tokë e adhruenë e i falnë ar, kêm e mirrë.

Para se me u këthye, êjlli i Tënzot ju tha mos me marrë kah Ruzalemi, pse Erodi kishte mênde të keqe; prandej ata rrugës tjetër shkuenë në shpija të veta.

Tre mbretat me ar, qi i falnë, e njoftnë Jezu Krishtin për mbret; me kêm e njoftnë për Zot; me mirrë për nieri.

35. Jezu Krishtin e çojn në kishë të Ruzalemit e mbasandej ikin në Misir.

Kur Jezu Krishti u bâ katërdhetë ditësh, Zoja e bekueme e shë Jozefi e çuenë në kishë të Ruzalemit me ja kushtue të madhit Zot e me falë dy turtuj, si ishte mblada e të vorfnevet.

Në kishë kishte ardhë me e pritë nji plak qi i thoshin êmnit Simon, e qi Shpirti Shêjt i kishte dhânë fjalën se s kishte me mbyllë sŷtë pa pa Shëlbuesin e botës.

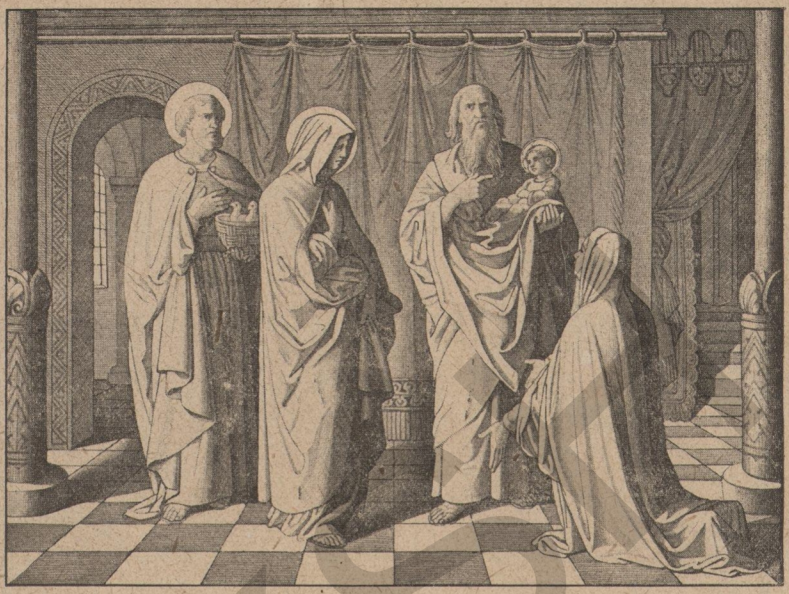

Plaku e muer atë foshnje të hynueshme e tuj e mbajt në llanë të dorës tha: „Tash po des kondênd pse pashë me sŷ të mi njatê qi âsht pështimi i gjithë robit.“

Në tjetër anë Erodi si pau se tre mbretat nuk këthyenë te aj, çoj gjînd me mbytë sa fëmi gjîndeshin në Betlem ç' mbë dy vjeç e ndën tê.

Prandej Êjlli i Tënzot j' u duk në gjumë shë Jozefit e i bâni me ditë me ikë në Misir me Jezu Krishtin fëmi e me Zojën e bekueme, e me ndêj atje deri sa t' i thote aj vetë.

Shë Jozefi, pa këthye fjalë, ndigjoj: shkoj në Misir e ndêj deri sa diq Erodi: e kur i tha Êjlli, këthej e xûni vênd në Nazaret; e atŷ me djersë të ballit e me mund të krahvet u mundue me mbajt Zojën e bekueme e të hyjnueshmin të birin e saj, qi i nalti Zot i kishte lânë në dorë me e ruejt e me e rritë.

T' i kryejm si duhet përlimet qi kena me të madhin Zot, e aj i lumi ka me na pritë rreziqet.

36. Jezu Krishti ndër të dieshmit e ligjës.

Jezu Krishti i kishte kapë dymbëdhetë vjet, e Zoja e bekueme e shë Jozefi kur shkuenë ne Ruzalem me lutë Pashkët e muernë me vedi.

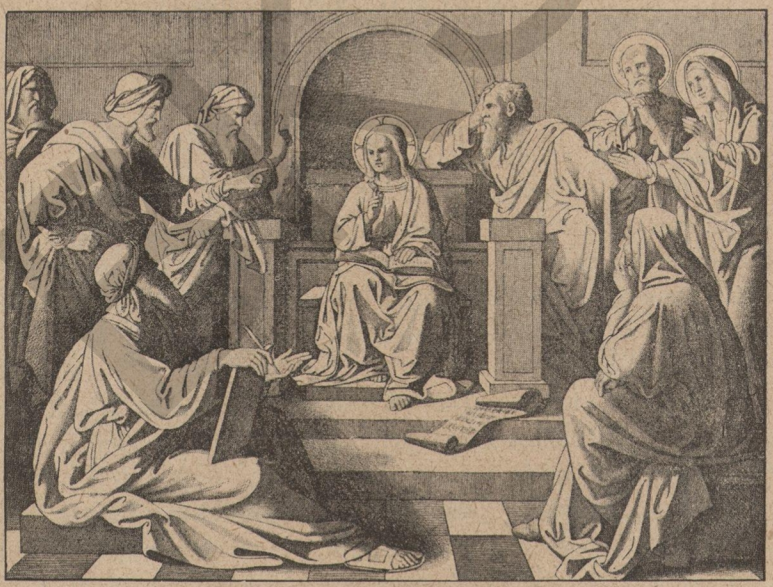

Si u mbaruenë ato dit të mëdha u nisnë me këthye në Nazaret e lumja Zojë me gra e shë Jozefi me burra, e Jezu Krishti mbet

në Ruzalem pa u kujtue as Zoja as shë Jozefi, pse kujtoshin se ishte bâ me gjini të vet.

N' e mbrâmje si u bâne bashkë Zoja pvetë shë Jozefin: „Po e djali ç' u bâ?" E shë Jozefi: „Po a s ka kênë me ty?" E kërkuenë në gjini të vet e ndër të njoftun, por kërkûnd s e gjetnë. Këthejn me të shpejt në Ruzalem e të tretën ditë e gjetnë në kishë, ndêj në mjedis të dijetarve tuj kuvêndë me ta, tuj i pvetë e tuj ju gjegjë sa me u habitë gjithkush prej ti.

T' a pamen Zoja i tha: „Bir, shka na bâne ti kështû? Qe yt atë e une me trishtim në zêmrë kena shkue tuj të kërkue." E Krishti j' a priti: „Pse më keni kërkue? A se keni ditë se mue më duhet me krye punët e babës s' êm?"

Mbasandej bashkë me ta këthej në Nazaret, e ndêj gjithmonë ndën ndigjesë të tyne, tuj u rritë në dije e në hir para Zotit e para robit.

Fëmija qi ndigjon prînden e vet ka me pasë bekimin e Tënzot.

37. Jezu Krishti merr pagzimin.

Ndrye në nji dugajë, tuj punue pa pra, tuj i ndigjue Zojës e shë Jozefit, Jezu Krishti ishte bâ tridhetë vjeç; e kur erdh koha me dalë për fushë e me e diftue vedin, shkoj te i shën Gjoni me marrë pagzimin prej si.

I shën Gjoni qysh kur, ishte në shkreti tuj bâ pêndesë të madhe: vesha e ti këmênd devje e nji rryp njeshë nd' ijë: haeja, kacaleca e mjaltë t' egër. Prej andej i predikote nji mori popullit, qi vîte me e ndie, me j' u bâ gadi e me j' a çilë rrugën të madhit Zot qi ishte tuj ardhë, e ju epte pagzimin e ujit për të shlyemit e mkateve të tyne.

Shkoj pra i lumi Jezu Krisht e i tha shën Gjonit me e pagzue; por i shën Gjoni j' a priti: „une kam nevojë me u pagzue prej tejet, e ti vjen te une?"

E Jezu Krishti i përgjegji: „Lêni tesh këto fjalë e bân si të tham une;" e shën Gjoni e pagzoj. N' at ças u çil qiella për kryeti e Shpirti Shêjt në dukë të nji pëllûmbit u ul e ndêj përmbî Jezu Krishtin. E nji zâ prej qielle ushtoj: „Ky âsht êm bir i dashtuni, qi e kam për zêmër t' ême."

Jezu Krishti tuj kênë vetë shêjtnija e pambarueme nuk kishte nevojë për pagzim; por gjithnji e muer për mësim t' onë e me i dhânë ujit fuqinë shêjtnore.

38. Jezu Krishti në shkreti.

I lumi Jezu Krisht mbassi muer pagzimin, vojt në shkreti e prêmtoj me e tundue i mallkuemi, me na mësue ne si do t' i muejm tundimet.

Katërdhetë dit e katërdhetë net kishte ndêj pa shtî në gojë erë sêndit; kur filloj me e mârrë ûja. Atëherë j' u avit i mallkuemi e i tha: „Në kjosh i biri i Tënzot thueju këtyne gurve të bâhen bukë.“

Por Jezu Krishti i përgjegji: „Âsht shkrue se nieri nuk jeton veç me bukë, por me gjithshka del prej dorës së Tënzot.“

I mallkuemi e muer e e çoj mâje Kishës të Ruzalemit e i tha: „Në kjosh i biri i Tënzot, këce poshtë pse, si thotë Letra, êjtë kanë me të pritë në shëplakë të dorës.“

Jezu Krishti i tha: „Jo,“ pse Letra thotë edhe: „Mos provo Perêndinë Zotin t' ând.“

Prap djalli e bajti mâje nji mali të naltë fort e prej andej i kallxoj gjithë mbretnit' e gjân' e tokës: „Gjithë njikëta po t' i nap — j' a bâni — ne u përmbyzsh me m' adhrue.“

Por Jezu Krishti j' a këthej: „Hiqu, o i mallkuem, pse âsht shkrue: „Adhro Perendinë Zotin t' ând, e ati vetëm shërbej.“

I mallkuemi si e pau se nuk i duel gjâ, iku; e êjtë e qiellës erdhnë e i pruenë Jezu Krishtit gjithshka lypej.

39. Dymbëdhet' Apostujt.

Mbassi duel prej shkretije Jezu Krishti filloj me predikue, e me j' a hapë gjithë dheut se aj ishte i Biri i Tënzot, qi kishte ardhë me shpërblye gjithë robin.

Popull shumë filloj me shkue mbas si; por Jezu Krishti desht me zgjedhë posë disa me i hollue mâ fort kah mësimi i ti e me mësue dikur tjerët.

Nji ditë tuj ecë për të gjatë të bregut të detit të Galilesë, pau nji farë Simonit, qi gjuete peshk me të vëllan' e vet Ndren. Këtyne ju suell Jezu Krishti e ju tha: „Eni mbas mejet e kam me ju bâ gjuetar njerzish.“ E ata pa fjalë lanë rretat e shkuenë mbas si.

Njishtû njênin mbas tjetrit i mblodh dymbëdhetë vetë, qi kjenë: Simoni, qi i këthej êmnin Pjetër, e e bâni përmbî gjithë tjerë në kâmbë të vet, Ndreu i vëllaj, Jaku e Gjoni, Filipi e Baltja, Toma e Matija, Jaku i Alfeut e Tadeu, Simoni zelltari e Juda Iskarjoti qi mâ vonë duel trathtuer.

Njikëta janë dymbëdhetë Apostujt, qi Krishti i lumë i mbajti në shkollë të vet e i çoj me ju predikue edhe tjerve, e ju dha pushteden me shëndoshë të smuetë, me njallë të dekun, e me xjerrë djemnit prej gjindsh.

E ju thote: „Shkoni e leçitn'ju tjerve shka keni xânë prej mejet' une kam me kênë me ju deri në mbarim të shekullit. Kush ju ndigjon ju, më ndigjon mue; e kush ju përbuzë ju, përbuzë njatê qi ju ka çue.

Apostujt shkuenë mbas fjalës së lumit Jezu Krisht; predikuenë në katër anët e dheut e themeluenë Fen' e Krishtit.

Kush nuk âsht në vathë të lumit Jezu Krisht, qi âsht Kisha e ti, nuk ka pështim.

40. Predikimi e mrekullit' e Jezu Krishtit.

Ishte hapë në katër anët zâni i të lumit Jezu Krisht për mësime të bukura qi nepte e për mrekulli qi bâte. Mësote shka duhet me bâ me i pëlqye të madhit Zot e me shëlbue shpirtin.

„Lum të vorfënit — thote — se kanë me pasë rregjinin e Parrîzit. Lum të butët, pse kanë me zotnue dhenë. Të lumtë ata qi kjajn e hjekin zi mbas rrugës të Zotit. Të lumtë të mëshiershmit, të pastrit e të pagjtë.

„Kush merr idhnim me shokë ka me dalë fajtuer në ditë të gjygjit. Mos bâni be; por fjala e juej të jetë: po o jo.“

„Dueni anmiqt t' uej: bâni mirë atyne qi ju kanë qudë, e lutn'ju për ata qi ju bâjn keq.“

Mësimin qi nepte me gojë e diftote me vepra; e fjala e ti ishte e âmbël e pa kreni, e me j' a mbushë mênden atyne gjindve të trashë. Posë predkut nuk kje vênd kû s bâni ndo 'j mrekulli; nuk la zêmrë pa pajtue, nevojë pa këqyrë.

E para mrekulli qi bâni kje në darsëm të Kanës në Galile. Në gostë qi u bâ filloj me mungue vêna e ata të shpisë kishin

kërkûnd kû me e mârrë. J' u dhimt ajo shpi së lumës Zojë e i tha Jezu Krishtit në vesh: „Nuk kanë mâ vênë.“ E Jezu Krishti i tha: „Nuk ka ardhë ende koha e ême.“ Por Zoja gjithnji ju tha mkambcave: „Bâni gjithë si të ju thonë.“ Ishin n' atë vênd gjashtë shtamba të mëdha, e Jezu Krishti ju tha ktyne mkambcave: „Mbushni me uj këto shtamba e xjerrni.“ Ata ndigjuenë e uji ishte bâ vênë e pashoqe.

Lum kush shkon mbas fjale të lumit Jezu Krisht e i qet në punë mësimet e tija.

41. Jezu Krishti shton bukën.

Nji ditë pêsëmîjë vetë, pa njehë grat' e fëmit, kishin marrë mbrapa Jezu Krishtin në shkreti, kû s gjindej nji kashatë bukë. J' u dhimtnë Jezu Krishtit e pveti a kishte kush bukë me vedi.

„Tek âhst nji djalë qi ka pêsë bukë elbi e dy peshq — j' a bâni Ndreu — por shka janë për gjithë këtë popull?“

„M' i bini këtû ato bukë e ata peshq — tha Jezu Krishti — e thoni popullit të rreshtohen në bar.“

Muer ato bukë, çoj sŷtë kah qiella, i bekoj, i thej e ju tha Apostujve me ju da gjindve. Njishtû bâni edhe me peshq. Kërkush s mbet pa gjâ e të tânë hangrëne sa me u ngî.

Mbassi çuenë truesat, me teprica mbushnë dymbëdhetë shporta; aq sa gjindja tuj pa atë mrekulli thoshin: „Për të vërtetë njiky âsht Mesija qi pritet mbî dhe.“

Edhe për ne i madhi Zot shton për gjithë ditë bukën t' onë; shton ushqimin e korpit tuj i dhânë të mbarën tokës; ushqimin e shpirtit në Sakramênd të lëterit.

42. Jezu Krishti njallë të bin' e Jairit.

Nji farë Jairit, qi ishte i pari i Sinagogës, kishte nji vajzë të vetme nja dymbëdhetë vjeç, e ishte tuj dekë. Erdh pra te Jezu Krishti e j' u lut me hjekë keq e me shkue te shpija e ti, me j' a shëndoshë atë çikë.

Jezu Krishti pat të dhimtun për tê e u nis me shkue. Tuj shkue rrugës nepër nji popull të madh qi e kishte rrethue, j' u avit nji grue e ligë qi për dymbëdhetë vjet s kishte lanë bar pa provue e mjekë pa pvetë, por kurr farë dobije s kishte pasë. Këjo pra tinës preku skundillin e petkut të ti e me 'j herë u shëndosh. Jezu Krishti këqyri për mbrapa e me dashtni i tha: „Bijë, feja e jote të ka pështue: kjosh bekue.“

Sa ishte tuj folë me tê, j' a mbërrîn Jairi e i thotë se vajza kishte dekë.

„Mos u tut — j' a bâni Jezu Krishti — beso, e yt bijë ka me pështue.“ E si mbërrîni në shpi, gjet gjindtë të tânë tuj kja, por edhe atyne ju tha: „Mos u mjeroni, pse vajza s ka dekë, por âsht tui fjetë.“

Gjindja qi e kishin pa vetë, tuj ndie ato fjalë qeshshin me vedi.

Jezu Krishti j' u avit cucës, e muer për dore e i tha: „Cucë, çou.“ Asaj me nji herë i këthej shpirti, u njallë, u çue e hângri bukë me rob të vet, qi s dishin kû ishin prej çudës.

43. Jezu Krishti njallë djalin e nji grues së vejë.

Nji ditë Jezu Krishti tuj hî në nji qytet qi i thosin Naim ndeshi në do gjind qi shkoshin me shtî në dhe nji të dekun, djalin e nji grues së vejë qi s kishte tjetër, e e shuemja e përcjellte tuj

njehë e tuj vajtue. Jezu Krishtit j' u dhimt nânë zeza, e i tha: „Mos kjaj,“ e ju bâni me dorë atyne qi çoshin arkën, me u ndalë nji herë. Mbasandej si j' u avit arkës i tha me zâ të naltë të dekunit: „Djalë ty po të tham ndrequ.“ Mb' at ças djali, qi

kishte pasë dekë, u çue me ndêj e çili gojën me folë; e Jezu Krishti j' a dha s' âmës së vet. Gjithë sa kjenë atŷ e panë këtë mrekulli e u bindnë e s prâshin tuj levdue të madhin Zot.

44. Jezu Krishti shuen tallazet e detit.

Nji ditë Jezu Krishti ishte ndêj në breg të nji deti të vogël qi i thonë Genezaret, kur ju thotë Apostujve: „Të dalim mb' at anë.“ Hîni pra me ta në nji barkë; Apostujt muernë me vozitë e aj uli kryet me fjetë.

Pa pritë e pa kujtue u çue nji duhi e madhe e ishte kah kapërdîte barkën. Apostujt u tutnë fort e e çuenë prej gjumi tuj i thânë: „O Zot, na pështo, se gradisme!“ E Jezu Krishti ju këthej: „Po pse po trêmni o besëpakë?“ U ndreq e i urdhnoj duhisë me pra; e me ças duhija pushoj e deti ra paq.

Apostujt habitë prej çude i thoshin shoqi shojt: „Kush âsht ky qi deri ernat e deti i shkojn për fjalë?“

Gjithë sêndet qi kanë dalë prej dorës së Tënzot e njofin Krishtin për Zot e i ndigjojn: të xâmë pra me i ndigjue edhe na.

45. Të shëndërruemit e Jezu Krishtit.

Jezu Krishti nji ditë muer me vedi tre Apostujt mâ të dashtunit, shë Pietrin, shë Jakun e shën Gjonin, e u njit në nji mal të naltë, qi i thoshin Tabor, me u lutë.

N' uratë faqe atyne të tre Apostujve u shëndërrue: fëtyra e ti shëndriti si dielli e petkat e tija u bânë bardhë si bora; e u duknë Mojsehi e Illija tuj kuvëndë me tê.

Shë Pietri si pau Jezu Krishtin me atë madhni tuj derdhë rreze drite, e ata dy shêjtën u shtangë e prej shëndit i tha: „O Zot, mirë kishte me kênë me xânë vênd këtû: po bâjm tri tëbâna nji për ty, nji për Mojsehin e nji për Illin.“ Ndër ato fjalë nji rê e shëndritshme i xûe ndën tê, e prej rêje duel nji zâ qi tha: „Ky âsht êm Bir i dashtuni, qi e kam për zêmrë t' ême, njikët ndigjoni.“

Si ushtoj ky zâ në vesh t' Apostujvet, ranë me fëtyrë për dhe, e i muer droj' e madhe. Por Jezu Krishti i preku e ju tha: „Çon'ju, mos u frigoni.“ Si u çuenë, ajo duk' e madhnueshme kishte mbarue, e s panë tjetër kênd posë Jezu Kristit si ishte tjera herë.

Jezu Krishti tuj u shëndërrue desht me ju bâ dishmi Apostujve Hyjnin e vet, e me na dhânë edhe nji farë mostre t' asaj lumni qi ka me pasë trupi i jonë mbas të njallunit të Korpit.

46. Zelli i Jezu Krishtit.

Ishin tuj ardhë Pashkët kur gjithë Israelajt kishin doke me shkue në Ruzalem, e edhe Jezu Krishti desht me shkue.

Të hîmen në kishë, gjet gjind qi shitshin qe, dele e pëllumba, e senser ndêj në truesa të veta me ndërrue e me thye pare.

Tuj pa këtë të panderim të vêndit shêjt, Jezu Krishti u idhnue; bâni nji kamxhik e përlau ata dhûntarët e Kishës tuj xjerrë jashtë delet e qet e tuj rrexue truesat e parevet. E atyne qi shitshin pëllumba ju tha: „Xjerrni jashtë këto tesha, pse shpija e ême âsht shpi urate e ju e keni bâ shpellë hajnash.“

Të gjithë, pa bâ zâ, i ndigjuenë, e veç do i thânë: „Kah e bân dishmi ti se ke këtë pushtede?“ E Jezu Krishti ju përgjegji: „Shkatërron'je këtë kishë, e në tri dit e ngrehi prap.“

Kisha âsht shpija e Tënzot, kû i lumi rri me ndigjue uratët t' ona. I mjeri aj qi s j'a ka si duhet këti vêndit shêjt.

47. Ambëlcimi i Jezu Krishtit për mkatnorë.

Nji Farize, qi i thoshin êmnit Simon, thirri nji ditë Jezu Krishtin për mjesditë, edhe i shkoj.

Tuj hângrë këta j' a mbërrînë nji grue, e me pêndim të madh në zêmrë për mkate qi kishte bâ, i ra ndër kâmbë të lumit Jezu Krisht, e j' a lagte me lot qi i delshin rrëkaj prej sŷsh, e j' a terte me flokë të vet: j' a puthte e j' a lyete me erna.

Farizeu tuj pa këtë punë, thote me vedi: „me kênë ky vegimtar, kishte me ditë të madhen mkatnore qi ka para vedit.

Jezu Krishti qi shifte edhe mbrênda zêmre, i tha: „Simon, due me të pvetë nji fjalë.“ — „Urdhno, mjeshtër,“ j' a bân aj. E Krishti: „A e shef nji këtë grue? Une kam ardhë në shpi t' ânde e s më ke qitë uj me la kâmbët; e këjo m' i ka la me lot të

syve e i ka terë me flokë të kresë. Ti, kur të hîna, s më ke puthë si mikun, e këjo ç' se ka ardhë s pranë tuj puthë kâmbët e mija. Ti s më ke lye kryet as me nji pikë voj, e këjo me erna të kushtueshme ka lye kâmbët e mija. Ani mâ po të thâm: kësaj janë falë mkate shumë pse më ka dashtë shumë."

Mbasandej u suell prej asaj grues e i tha: „Të kjoshin falë mkatet të tua; feja e jote të ka pështue: kjosh bekue."

I mëshiershmi Zot gjithmonë na i falë mkatet ne i rrëfeshim si shë Mrija Madalenë, me përvujtni e me zêmrë të pêndueshme.

48. Dashtnija e Jezu Krishtit për fëmi.

Jezu Krishti i dote fëmitë, e kur e rrethoshin kalamajt e kur nânat i çoshin fëmitë e vet, aj i Lumi i bekote e ju vête duert mbî krye.

Ndo 'j herë dishepujt s doshin me i lanë fëmitë me j' u avitë e i tëhuejshin, por Jezu Krishti ju thote me dashtni: „Lêni fëmitë të vînë te une e mos i ngâni, pse e tyne âsht rregjinija e qiellës."

E ju thote edhe se ata fëmi ishin në rojë të mâ të mëdhajvet êjë të qiellës, e mjerë aj qi i mëson për së mbrapshti ato ferishte.

Nji ditë nji ndër Apostuj e pveti kush kishte për të kênë mâ i madh në lumni të Parrîzit; e Jezu Krishti muer nji fëmi e e vûni në mjes të tyne e ju tha: „Kush të voglohet si njiky kërthî, aj ka me kênë mâ i madhi në Parrîz; e kush i bân mirë ndonjênit ndër këto fëmi, mue m' a bân.“

Të pafajt i zbukuron fëmitë para Zotit. Ruen' ju pra, o fëmi, mos me flligë shpirtin tuej me mkat.

49. Djali plangprishës.

Jezu Krishti me na diftue me sa dashtni i madhi Zot i pret mkatnorët qi pêndohen për njimênd e këthehen prej si, kallxoj njikëtë shembëltyrë.

„Njêni kishte dy djelm: djali i vogël i thotë nji ditë t' et: Epma gjânë t' ême qi më bje, se due me u da. Edhe i jati j' a dha, e aj treti përjashta e me 'j herë çarti gjithë gjânë në lojna e në magjypi.

Erdh nji zi e madhe mb' at dhe, e këti djalit j' u desht me u njitë rrogtar me njênin me i ruejt thitë.

Kaq e kishte mârrë ûja fatzinë sa lakmote me pasë për vedi njata lênd qi ju teproshin thive, por nuk j' a nepte kush.

Por n' e mbram i erdhnë mêtë e tha me vedi: te êm atë ka gjithë ata rrogtarë qi s janë mângut për kur gjâ e une këtû des ûni. Po shkoj edhe une te êm atë e po i bie ndër kâmbë. U çue e shkoj.

I jati për së lergu e njofti e tuj ecë thekshëm i duel para, e muer ngrykë e e puthi me dashtni, e ju tha shërbtorve: „Shpejt bini petkun mâ të mirin e veshn'je djalin t' êm; vên'ja unâzën në gisht, mbathn'ja kâmbët e tija, preni viçin e mbajtun e të bâjm gostë të madhe; pse ky djalë më pat dekë e sot m' u njallë, pat tretë e prap e gjeta.“

Njishtû e pret i madhi Zot njatë mkatnuer qi pêndohet e këthen prej si.

50. Të njallunit e Lazrit.

Në Betanje, katûnd afër Ruzalemit, ishin dy motra, njênës i thoshin Mri, tjetrës Martë, e kishin nji vëlla qi i thoshin Lazër;

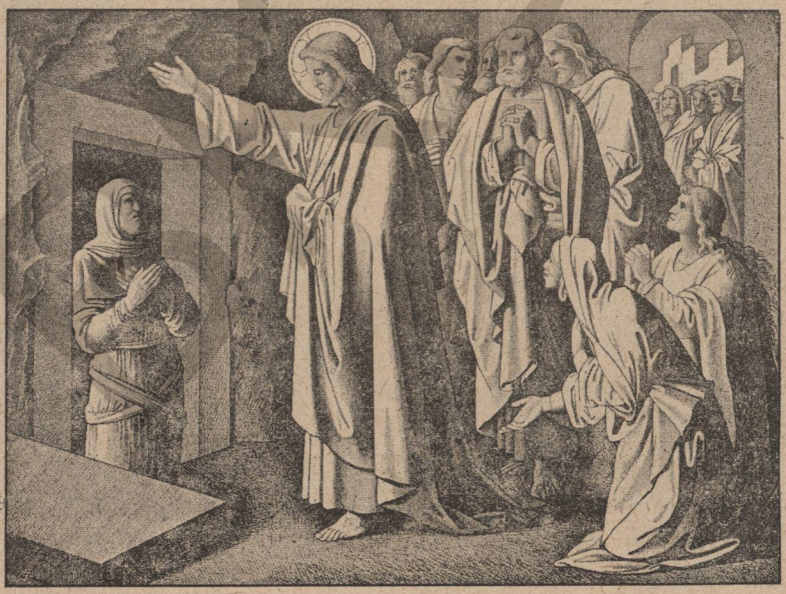

e Jezu Krishti kishte miqsi me shpi të tyne, e kur shkote në Ruzalem, atŷ bite.

Tuj kênë Jezu Krishti larg prej andej, Lazri u smue e diq. Jezu Krishti atë herë ju tha Apostujve; Lazri, miku i jonë ka dekë; eni të shkojm në Betanje me e pa e me e çue.

Para se me mbrrî te shpija e ti, i dalin para të motrat tuj kja e tuj njehë, e i thonë: „Të kênkshe ti këtû s po diste vëlla zeza.“

„Vëllau i juej ka me u njallë — ju tha Jezu Krishti — kû e keni vû?“

E ata e çuenë te vorri i ti qi ishte nji shpellë mali me nji rrasë qi i kishte xânë grykën.

Jezu Krishtit ju çue mall e kjau e mandej tha: „hiqni rrasën.“ I përgjegji Marta: „Zot, i vjen era, se tash katër dit ka dekë!“

„Po a s të thaçë une se në besosh ke me pa fuqin' e të madhit Zot?“

E tuj çue sŷtë përpjetë briti me zâ të naltë: „Lazër del jashtë!“ E Lazri duel gjall' e shëndosh e rrënoj disa vjet mbrapa.

Shumë kuj ndër ata qi ndodhnë atŷ, ju çilnë sŷt' e besuenë në Jezu Krishtin; por do tjerë shkuenë me lidhë fjalët me anmiq të ti me e mbytë.

Jezu Krishti me nji fjalë goje njalli Lazrin prej së dekunit, njashtû ka me njallë gjithë njerzit para gjygjit të mbramë.

51. Jezu Krishti hînë në Ruzalem me madhni.

Tuj ardhun Pashkët Jezu Krishti desht me shkkue në Ruzalem e me hî me madhni kaluer, si kishin zakon të mëdhajt.

Tuj u ulë prej malit t' Ullîve e tuj mêndue ç kob të madh ishte tuj i njellë vedit aj qytet me të zezë qi ishte tuj bâ, tuj e mbytë, kjau.

Para se me hî në qytet, i duel para popull i madh, shtroshin rrugës kah delte petkat e veta e me gêmba palmash e ullîsh n ëdorë shkoshin tuj bërtitë: „Hosanna të birit të Davidit: bekue aj qi vjen n' êmen të Tënzot!“

Veç Farizejt qi kishin qudë mbë tê, tuj pa atë lulzim, pëlsitshinë në zêmrë të vet.

Jezu Krishti shkoj fill në Kishë e atŷ shëndoshi të ligj, të verbtë e të shkjeptë qi ishin mbledhë prej gjithë anësh. E populli kaq fort epej mbas ti sa edhe fëmija çoshin zânë me e levdue.

Për këtë punë anmiqt e ti këputnë me e mbytë; por doshin nierin qi të jau epte në dorë pa u ndie fort; e ky trathtuer faqezi kje Juda, nji ndër Apostuj, qi u lidh me ta me jau dhânë në dorë për tridhetë pare të rgjânta.

Gjithë sa herë bân nji mkat trathton Jezu Krishtin e për mâ pak se tridhetë pare të rgjânta.

52. Jezu Krishti themelon të Shêjtnueshmin Sakramênd.

T' êjten e Pashkvet, qi mbas ligjës s' atëhershme do të hahej kîji, Jezu Krishti desht me e mbarue atë përlim bashkë me Apostuj; prandej çoj Pietrin e Gjonin me bâ gadi shka lypej për atë festë.

Tuj hângrë foli për dekë të vet e se do t' a mundoshin; shkrepi edhe në punë të Judës por pa e permêndë.

E në mbarim të darkës tha: „Sa fort kam pasë dishrue me i bâ bashkë këto Pashkë! Ju kam dashtë gjithmonë fort, por sa tash askurr.“

Muer në dorë nji copë pagaçë, çoj sŷtë kah qiella, e bekoj, j' a dau Apostujve tuj thânë: „Merrni e hani: ky â korpi i jêm.“

Njashtû edhe muer këlshêjtin e bekoj e ju dha Apostujve tuj thânë: „Pini, ky â gjaku i jêm. Si bâna une, bâni edhe ju në kujtim t' êm: une kam me kênë me ju deri sa të soset shekulli.“

Njishtû pra Jezu Krishti i mëshiershëm, para se me dekë, na la korpin e vet për ushqim ne, e gjakun e vet për pije. Mba-

sandej me na mësue përvuejtnin' u çue e ju lau kâmbët të gjithvet sa ishin atŷ; e ju porositi qi kush âsht mâ i madh të bâhet shërbtori i tjervet.

Mbassi j' u fal nderës Tenzot, duel me xânë fill mûndimet e veta.

53. Jezu Krishti në kopsht të Gjetsemanit.

Kur u çue prej darke, Jezu Krishti me Apostuj të vet shkoj në mal t' ullîshtave, e tuj hî në kopsht të nji katûndi qi i thonë Gjetsemani ju tha atyne: „Ju rrini këtû e thoni uratë.“ Muer me vedi shë Pietrin, shë Jakun e shën Gjonin e u shtye pak mâ mbrêndë, e filloj me u ngushtue në zêmrë e tha: „Trishtim i fortë më ka kapë; jam kah des.“

E si u shmâng prej sish sa kû hjedhë gurin, ra në gjûj, e me faqe për dhe para Átit të Pushtueshëm, tha tri herë: Áti i jêm,

m' a largo këtë provë të madhe, po të lutem; por prap në kjoftë se ti do ndryshej, kjoftë bâ vullëndesa e jote e jo ê jêmja.“ E i hîni tmer i madh: korpi i ti u ndjers gjak, e pikat e gjakut

i bishin në tokë e shkoshin rrëkaj. Por nji êjëll prej qielle j' u duk e i dha zêmrë.

54. Jezu Krishti në dorë të Xhudhîvet.

Trathtori Juda ju kishte dhânë fjalën anmiqve të Jezu Krishtit me ju prî me e xânë, e për shêj me e njoftë përnjimênd, ju kishte thânë se njaj âsht qi kam me puthë une.

Tuj u lutë pra Jezu Krishti ashtû si thamë, j' a mbrrîni Juda me shumicë gjindsh të gjithë me shëpata, shkopî e kandila. J' u avit Jezu Krishtit, e puthi e i tha: „t' u ngiattë jeta, Mjeshtër!“ Por Jezu Krishti j' a priti: „me se ke ardhë këtû, o mik? O Judë, me nji të puthun po pret të birin e nierit (Krishtin vetë)?“ Mbasandej ju suell atyne gjindve e ju tha: „Shka lypni ju?“ E ata i përgjegjnë: „Jezu Nazarenin.“ E Krishti: „Une jam aj.“

T' a ndiemen atë fjalë u zbythnë të tânë e ranë lëmuç për tokë. Si i la me u çue, Jezu Krishti ju tha: „Mos i prekni njikëta shokë të mi.“ E u dha në dorë të tyne.

Xhudhît e kapnë e e lidhnë; e atëherë të tânë Apostujt iknë, posë Pietrit e Gjonit, qi e muernë mbrapa për së lergu.

Pikë së pari Jezu Krishtin e çuenë të Kajfasi, qi ishte i pari i priftnisë n' atë kohë.

Kajfasi pveti Krishtin përmbî dishepuj të vet e për shka kishte mësue; e Jezu Krishti i përgjegji: „Ata qi më kanë marrë mbrapa mue i njef ti vetë: e për punë të mësimit, une tinës gjâ nuk kam folë; prandej mûndesh me e ditë prej atyne qi më kanë ndie.“

Atëherë nji i pashpirt ndër ata, qi ndodhnë atŷ, i tha Jezu Krishtit: „A kështû po i përgjegjë Priftit të parë?“ e i ra nji flakaresh. Jezu Krishti, pa u idhnue, me të butë të madh, j' a priti: „Në paça folë keq më kallxo kû kam gabue; por mos paça faj pse po më bje?“

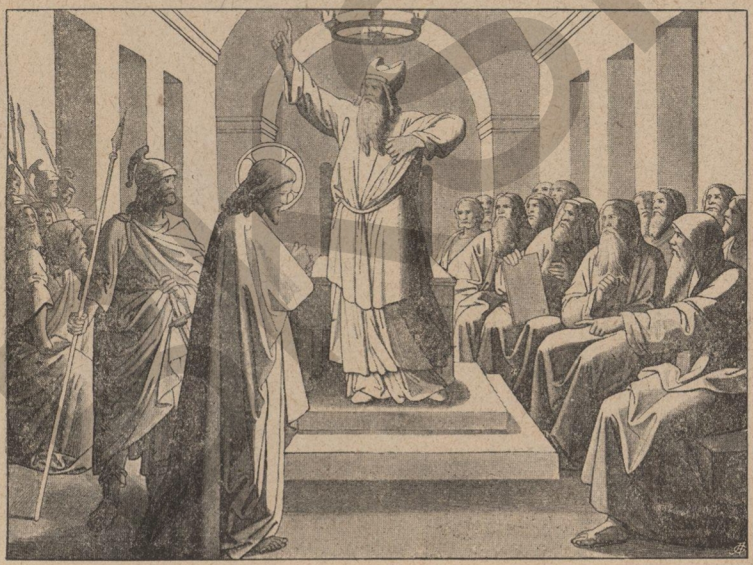

Kajfasi e pveti atëbotë Jezu Krishtin e i tha: „Pashë atë Zot qi na ka dhânë jetën, a je ti i Biri i Tënzot? E Jezu Krishti për besë qi i lëshoj, i përgjegji: „Njashtû âsht.“ Atëherë të tânë u çuenë në kâmbë e britnë: „Ka dhûnue Zotin, âsht për dekë.“

Shërbtorët e zhgati i asaj shpi, gjithë natën s prânë tuj e sha e tuj e qestisë: dikush i bite mbë shkop, dikush flakaresha,

dikush grushta, dikush e pështyete në fëtyrë. Disa edhe i xêshin sŷtë, e tuj i ra flakaresha e pvetshin për qesti: „Kush të ra?“

Edhe shë Pietri, xânë ngusht për tri herë i ra mohit se nuk e njof at nieri; por mandej e pau fajin e vet e e kjau me lot për faqe. Judës trathtorit i plasnë sŷtë edhe mâ zi e prej disprimit shkoj e u vuer në nji fik.

55. Jezu Krishtin e rrahin, i vênë nji kunorë ferrash e e gjikojn për dekë.

Sa zbardhi drita muernë e e çuenë Jezu Krishtin te Pilati, qi ishte Sundimtari i ati vêndit prej anës së Romakvet; e atŷ e paditnë se çon popullin kûndra Romakve.

Pilati e pau mirë fort se nuk ishte kurrnji aso fjalësh e se doshin me e marrë në qafë prej smire. Por të Parët shtînë popullin me bërtitë të madhe: „krygjzoje, krygjzoje at nieri.“ Pilati u tut e ju dha në dorë me e rrah.

Atëherë ushtarët e lidhnë për nji styllë e aq rrebët e rrahnë sa prej majes së kres e deri në shputë të kâmbvet, trupi i ti u bâ nji varrë, qi me mujt me j' a njeh eshtnat; aq sa Pilati kujtoj

se i thej anmiqët e ti e prandej ju qiti përpara e ju tha: „Qe nieri.“ Por Parija e populli zêmrëgur britshin gjithnji: „Krygjzoje, krygjzoje.“

Pilati u mundue edhe nji herë me e pështue Jezu Krishtin. Kishin doke Xhudhît për Pashkë me lypë prej Sundimtarit me ju falë ndo 'j fajtuer qi ishte i ndryem. Ani mâ Pilati zgodh mâ të

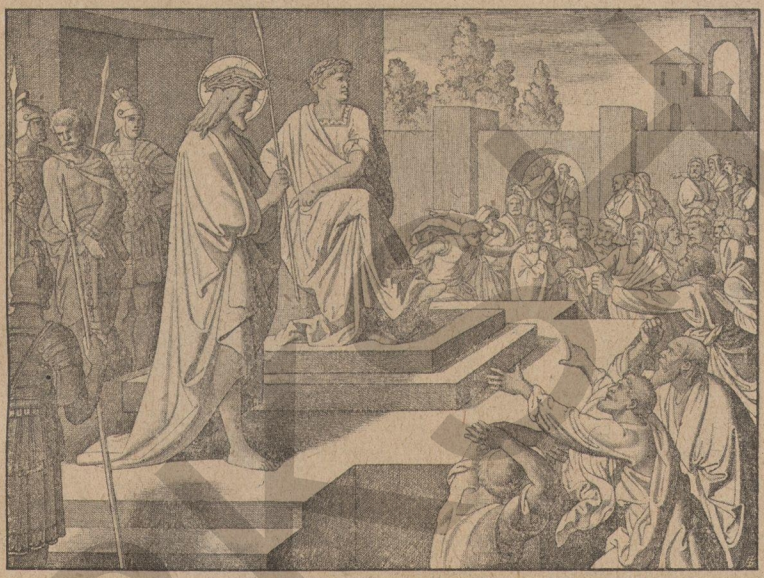

keqin ndër ta, nji farë Barabe, qi kishte vra gjînd shumë, e i tha popullit: „Cillin doni me ju lëshue ma mirë Jezun a Barabën?“ E të tânë populli briti: „Na lësho Barabën e vêne në kryq Krishtin!“

Atëherë Pilati lau duert para popullit e tha: „Mos m' u përzieftë as mish as shpirt me gjak të këti të pafajit.“ Por Xhudhît përgjegjnë: „gjaku i ti raftë mbî ne e mbî fëmi t' onë.“

E Pilati u tut e ju dha në dorë Jezu Krishtin me e krygjzue.

Mjer aj qi vên pêng shpirtin e vet për fjalë të tjervet!

56. Jezu Krishti des në krygjë.

Xhudhît si e patnë në dorë Jezu Krishtin, muernë ushtarë romakë e tuj e mundue gjithë nduersh i vûenë në krah nji krygjë të rândë e e çuenë në mal të Kalvarit me i dhânë dekën.

Tuj u njitë malit Jezu Krishti ra ndën kryq, e atëherë shtërnguenë nji farë Simoni prej Çirenes me i ndihmue me e bajt krygjën. E do gra të përshpirshme shkoshin tuj kja mbas si.

Kur mbrrînë në mâje të malit e gozduenë në kryq të lumin Jezu Krisht e e çuenë pezull në tê; e andej e këndej i vûenë dy hajna edhe ata gjikue për atë dekë.

Parija e çfutnisë e populli qi ishin mbledhë atŷ, s prashin tuj e sha: „Sa mirë ka ditë me pështue tjerët; po të pështojn vedin tash në mujt. Në kjoftë rregji i Israelit të zdrypin prej krygje.“

E Krishti i lutej Átit të pushtueshëm: „O Át, fali këto gjînd se nuk dinë shka janë tuj bâ.“

Njêni ndër ata dy hajna, shëndritë prej të madhit Zot, j' u suell e i tha Jezu Krishtit: „O Zot, më kujto kur të hîsh në rregjini t' ânde.“ E Krishti i përgjegji: „Sot ke me kênë në Parrîz me mue.“

Ndën krygjë afër ti ishte e Âma Zoja e Bekueme, e shën Gjoni dishepulli i ti mâ i dashtuni. Jezu Krishti atë botë i tha s' âmës: „Grue, qe yt bir.“ E shën Gjonit: „Qe jot âmë.“ E ç' atŷ shën Gjoni mbajti Zojën e bekueme për nânë të vet.

Ishin tre sahat, qi Jezu Krishti rrite pesull në krygjë e nji terr i madh e mbëloj tokën mbarë. Atëherë Jezu Krishti me zâ të naltë briti: „U krye. Ndër duer të tueja, o At, po e porosis shpirtin t' êm.“ Uli kryet e dha shpirtin.

N' at ças pëlhura qi date kishën u shkye për gjŷsë, ra nji tërmek i madh e u thyenë shkrepa e shkamî, u çilnë vorre. I pari i ushtarvet, qi ishte atŷ për rojë, tuj pa gjithë këto mrekulli, tha: „Për njimênd ky paska kênë i Biri i Tënzot.“ E shumë prej popullit rrahshin parzmin grushta prej pêndimit.

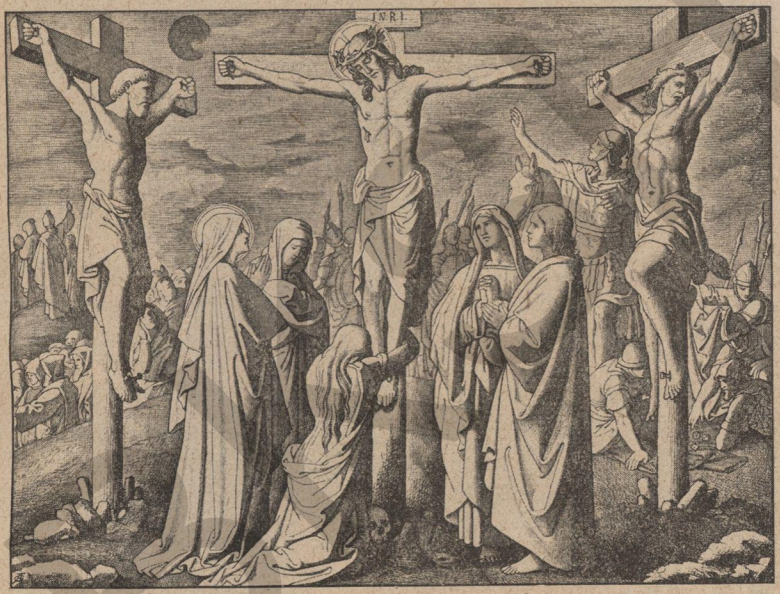

Jezu Krishti me dekë të vet kreu punën e shpërblimit të nierit, shtroj fuqin' e ferrit, e nieri për tê pajtoj me të madhin Zot.

57. Jezu Krishti njallet së dekunit.

Prej mbramje nji farë Zefi prej Arimatesë, pa u tutë aspak i duel para Pilatit e xuer lêjen me mârre korpin e Jezu Krishtit me e shtî në vorr. Nji ushtar, me pa pale a kishte dekë ende, i shpoj me heshtë zêmrën të lumit Jezu Krisht, e prej asaj varre kulloj uj e gjak.

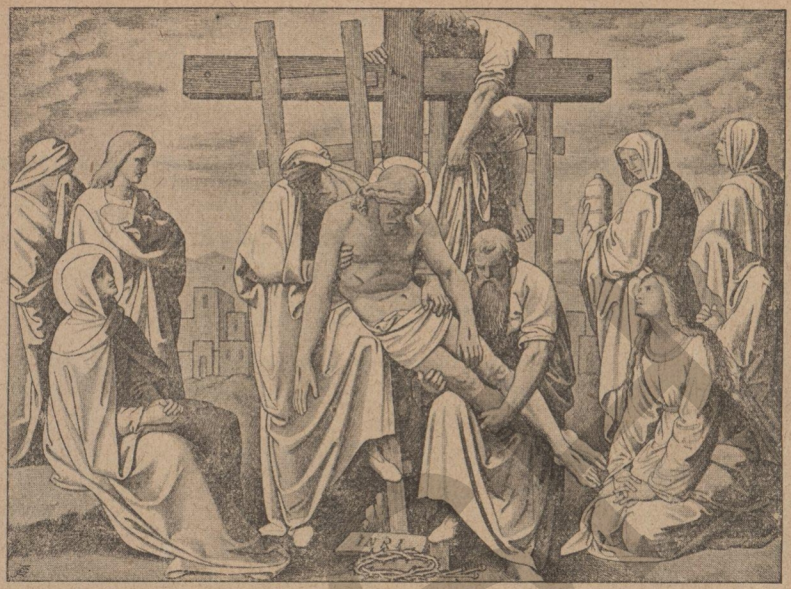

Zefi, bashkë me Nikomedin, uli prej krygje korpin e të lumit Jezu Krisht, e goditi me erna, si ishte dokja e tyne, e shtîni në nji vorr të ri, qi kishte xjerrë në shkâmb, e e mbëloj me nji rrasë të rrândë.

Çfutnit i lypnë Pilatit me vû do ushtarë për rojë te vorri mos me ardhë, thoshin ata, Apostujt e me e vjedhë prej andej e me e hapë zânin mbasandej se u njallë. E ruejtnë pra si ditnë mâ mirë, edhe i vûenë unazën rrasës mos me e luejt kush.

Por qe nepër agim të tretës ditë krisi nji tërmek i fortë; u kapërdî rrasa e vorrit, e nji êjëll, qi shëndritte si dielli, ndêj përmbî vorr e tha se Jezu Krishti ishte njallë. Sogjtarët prej frige u muernë mêç e ranë për tokë.

Do gra të përshpirshme qi kishin shkue me natë te vorri i Jezu Krishtit me e balçëmue korpin e ti, e panë mâ të parat atë gazmênd. Edhe do Apostuj mâ të ndezun s u pritnë pa shkue te vorri, e edhe ata panë mrekullin qi kishte ndodhë.

Të njallunit e Jezu Krishtit përmbî gjithë tjera sênde forcon Fenë shêjte, e na nep uzdajë të pandyshim se edhe na nji ditë kena me u njallë me tê.

58. Jezu Krishti ju duket Apostujve. I shë Toma.

Atë ditë qi u njallë Jezu Krishti, n' e mbramje Apostujt ishin mbledhë në nji shpi e kishin ndrye dyert prej frige të

Çfutnevet, kur ju behi n' odë Jezu Krishti e ju thotë: „Kjoftë mirë! mos u mjeroni: jam une.“

Apostujve gjithë nji ju kishte hî frigë, e kujtojshin se ju âsht shtî ndo 'j hije; por Jezu Krishti, me ju hjekë at drojë, ju kallxoj duert e veta, kâmbët e varrën e krahnorit, e ju dha pushteden me lidhë e me zgidhë mkatet.

Aso here nuk ndodhi atŷi shë Toma. Sa erdh, i kallxuenë shokët se njimênd âsht njallë e e kena pa edhe na. Por shë Tomës nuk i mbushej mêndja, e thote: „More, pa e pa une me sy të mi, e pa shtî gishtin në birë të gozhdavet e në varrë të krahnorit, nuk e besoj kurr.“

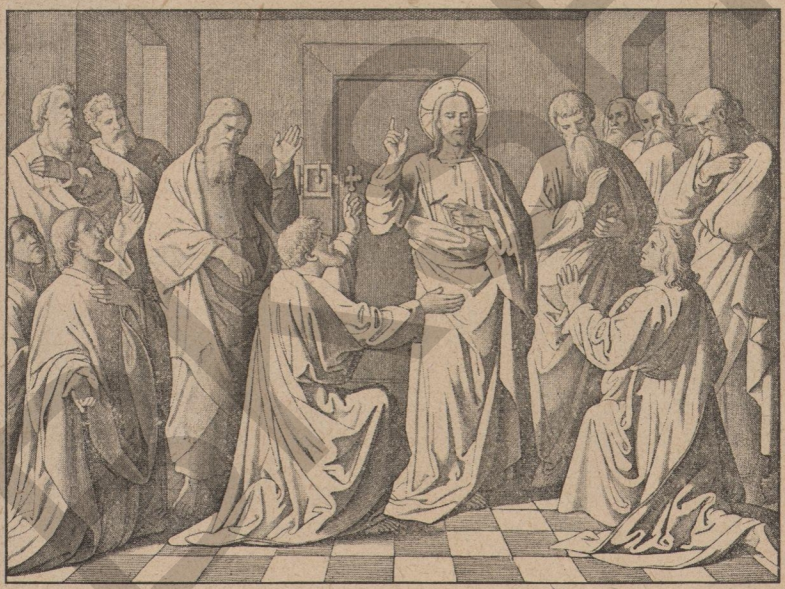

Në krye të javës ishin mbledhë prap Apostujt, e shë Toma me ta; kur prap, pa çilë dyer kërkûnd, hînë mbrêndë i lumi Jezu Krisht; falet me ta, mandej i thotë Tomës: „Avitu këtû: shtîne dorën t' ânde e gishtat e tu në varrë të mija, e bindu nji herë e xên besë.“

Toma, pêndue prej gabimit të parë, i ra ndër kâmbë Krishtit e i tha: „Zot i jêm, Perêndija i jêm.“

E Jezu Krishti j'a priti: „Tash qi pave, o Tomë, e xûne besë: lum ata qi kanë me xânë besë pa pa.“

O Zot, edhe na pa pa po xâmë besë: ah! shtoje në zêmrë t' onë fenë shêjte.

59. Jezu Krishti njitet në qiell.

Jezu Krishti mbassi u njallë së dekuni, ndêj katërdhetë dit ndër ne, me forcue në fe Apostujt e ata qi besoshin në tê, e

me shestue punët e Kishës së vet.

Ndër ata dit shumë herë kishte ndêj me Apostuj të vet, e ju kishte thânë: „Në dorë t' ême kam qiell e tokë. Shkoni pra e mësoni dhenë tuj pagzue gjînden n' êmen t' Átit, të Birit e të Shpirtit Shêjt, tuj i mësue me mbajt mësimet e mija. Une kam me kênë me ju deri sa të soset ruzollimi. Kush të besoj e të pagzohet ka me pështue, kush nuk beson ka me u bjerrë.“

Të mbramen herë qi j' u duk ju tha: „Ka ardhë koha tash mâ me këthye te aj qi më ka çue; ju rrini këtû në Ruzalem deri sa të ju vin fuqija prej së nalti.“

Muer mbasandej Apostujt e i çoj në Mal t' Ullîshtës, ju dha bekimin, ju përmêndi prap se ndër ato dit kishte me çue përmbî ta fuqinë prej së nalti, e ndër sŷ të tyne u çue në hava e u zhduk.

Apostujt, kishin mbetë, hutue prej asaj mrekullije, e këqyrshin gjithnji përpjetë kah qiella, por nji rê e shëndritshëme ju xûni të pamit.

Atëherë nji Êjëll ju tha me këthye në qytet e me u bâ gadi me pritë Shpirtin Shêjt; e se dikur Jezu Krishti kishte për t' ardhë njashtû si e kishin pa tuj u njitë në qiell.

E Apostujt këthyenë në Ruzalem me shênd në zêmrë për shka ju kishte prêmtue Jezu Krishti.

60. T' Ardhunit e Shpirtit Shêjt.

Apostujt nuk u danë prej shoqi shojt, por të tânë bashkë n' atë shpi kû rrishin, shkoshin ditën tuj thânë uratë me pritë si duhet Shpirtin Shêjt. Me ta ishte edhe Zoja e bekueme, e bâheshin njiqînd e njizet e shtatë vetë.

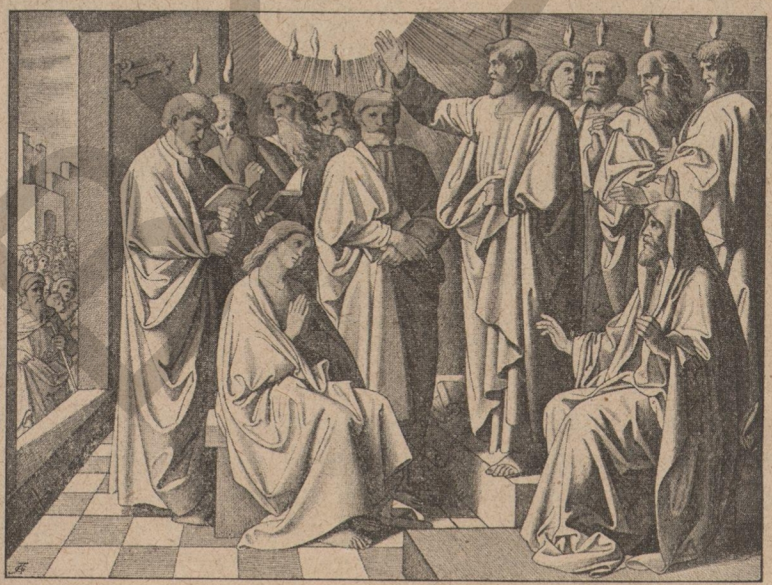

Kur të pêsdhetën ditë mbas Pashkësh, qi do me thânë dhetë dit mbasi u njit në qiell Jezu Krishti, paradite u ndie prej

qielle nji krismë e madhe si duhi e fortë e u duknë do gjuhë zjarmi, qi u shpërdanë përmbî ata, qi ishin mbledhë n' at vênd.

E këta plot me fuqi të Shpirtit Shêjt filluenë me folë gjithë farë gjuhësh.

Gjindja, si ndienë atë krismë, nganë kû ishin Apostujt, qi, trimnue prej Shpirtit Shêjt, filluenë më predikue mballafaqe të lumin Jezu Krisht, me folë gjithë farë gjuhësh e me bâ mrekulli të mëdhaja.

E mbas fjalve të shë Pietrit, tri mîjë vetë kjenë shëndritë prej të madhit Zot atë ditë, u këthyenë prej Jezu Krishtit e muernë Pagzimin n' êmën të shêjtnueshmes Trini.

o o o

BKSH

BKSH

BKSH

BKSH

BKSH

BKSH